
Årsrapport 2014

Nidaros bispedømme

Nidaros bispedømmeråd,
Nidaros biskop, Preses

Fra Grunnlovsjubileet 2014. Jonas Gahr Støre holder foredrag i Erkebispegården

Foto: Olav D. Svanholm

Innhold

Innledning	3
I Leders beretning	4
II Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
II.I Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget	6
II.II Omtale av organisasjonen	7
III Årets aktiviteter og resultater	9
En landsdekkende folkekirke – oppslutning om folkekirken	9
III.I Gudstjenester	10
III. II Dåp og trosopplæring	13
Dåp	13
Konfirmasjon	14
Trosopplæring	15
III.III Kirke og samfunn	19
Diakonal betjening og planer	19
Samisk kirkeliv	20
Misjon, økumenikk og vennskap	21
Vennskapssamarbeid - «Gi oss i dag vårt daglige brød»	22
Visitaser	22
Kultur	23
Pilegrimsarbeid	25
Olavsfestdagene (OFD)	29
III.IV Rekruttering og frivillighet	30
Frivillighet	30
Rekruttering	32
Ledelse av prestatjenesten	33
Arbeidsvilkår	34
Opplæring nytilsatte	35
Etter- og videreutdanning	35
Veiledning	36
Livsfasetilpasset tjeneste	37
Boligordning for prester	37

IV Styring og kontroll i virksomheten.....	37
Styring og kontroll.....	37
Likestilling.....	37
Helse-, miljø- og sikkerhet/Arbeidsmiljø.....	42
Fellesføringer i staten, herunder fjerning av «tidstyver».....	43
Oppfølging av evt revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen.....	43
Evt vesentlige endringer i opplegget for styring og kontroll, som avdekket styringssvikt, feil og mangler.....	43
V Vurdering av framtidutsikter.....	44
VI Årsregnskapet.....	46
Ledelseskomentarer årsregnskapet 2014.....	46

Vedlegg:

1. Fra Preses virksomhet i Nidaros bispedømme 2014
2. Vedlegg til kap VI Årsregnskapet
3. Fra Nidaros biskops virksomhet 2014
4. Endringer i bemanningen 2014

Innledning

Årsrapportens innhold og struktur er ny for 2014, jfr Finansdepartementets krav og inneholder nå seks faste deler. Omleggingen skal legge til rette for strategisk styring, forenkle arbeidet med årsrapportene, gjøre innholdet lettere tilgjengelig for brukere og gi bedre grunnlag for sammenligninger over år og på tvers av virksomheter. Årsrapporten er et viktig dokument i styringsdialogen med departementet/ Kirkerådet og bispedømmerådet/biskopen.

Årsrapporten tar utgangspunkt i departementets og Kirkerådets/Kirkemøtets mål og føringer, jfr. bla tildelingsbrevet for 2014 og brev om korrigert tildeling. Den er supplert med utvalgte tema fra bispedømmerådets virksomhetsplan. Rapporten gjenspeiler bispedømmets strategiske plan som bygger på de langsiktige føringer fra Kirkemøtet, departementet og bispedømmerådet. Strategidokumentet «Kirka i Nidaros – her hører vi til» konkretiserer våre overordnede perspektiv i følgende overskrifter: - Vi vil være tilstede i alle lokalsamfunn, sette mennesker i sentrum og verne om alt liv.

Det er lagt vekt på en fortsatt tydeliggjøring av måloppnåelse og vurdering av tiltak og strategiske grep for å nå målene. Målene som departementet og Kirkerådet har bedt om rapportering på er merket med grønt, mens mål fra bispedømmerådets virksomhetsplan står med gul/oransje.

I Leders beretning

Med grunnlovsendringene som ble vedtatt i 2014 og det nye forholdet mellom kirken og staten, er *folkekirkesperspektivet* framholdt som statens viktigste referanse i kirkepolitikken framover, jfr. budsjettproposisjonen for 2014. I dette ligger det at kirkens *oppslutning* vil være svært viktig for å bekrefte dens karakter som folkekirke. En avgjørende forutsetning for at folket skal slutte opp om Den norske kirke (Dnk) i fremtiden er trosopplæringsreformen som vil gi kommende generasjoner kjennskap til og innføring i kirkens trosgrunnlag. Vi registrerte med glede at statsbudsjettet for 2014 åpnet for at alle menigheter i Norge kunne tilføres trosopplæringsmidler. Det innebar implementering i hele fire prosti i Nidaros bispedømme, i menigheter som hadde ventet lenge på å komme med. Fordeling av tilskuddsmidler og oppfølging av menigheter og ansatte har hatt høy prioritet gjennom hele året. Det er rekruttert inn mange nye og dyktige medarbeidere. Utfordringene er størst der det er små stillinger og store avstander. Rapporteringen tyder på at det er gjort et godt og viktig arbeid i oppstartsfasen - og dette med redusert ressursbruk pga sykefravær i administrasjonen gjennom hele året. Proster og kirkeverger har vært gode medspillere i dette arbeidet.

Den nasjonale økumeniske gudstjenesten i Nidaros domkirke 20. mai var Den norske kirkes samlede markering av grunnlovsjubileet i 2014. Både Kongehuset og representanter for Storting og Regjering var til stede sammen med gjester og representanter fra det offisielle Norge, samt også nasjonale og internasjonale kirkeledere sammen med et samlet bispemøte og geistlige gjester fra andre kirkesamfunn nasjonalt og internasjonalt. I samarbeid med Trondheim kommune ble det arrangert stor, åpen kirkekaffe på Vestfrontplassen etter gudstjenesten.

Nidaros bispedømme lanserte 21. mai boken «Vor kristne og humanistiske Arv» - betraktninger ved 200-årsjubileet for den norske grunnloven. Boken belyser de kirkelige utviklingslinjene som har hatt betydning for grunnlovsdannelsen. Lanseringen skjedde på et seminar med samme tema i regi av Bispemøtet i Erkebispegården 21. mai. Seminaret hadde stor oppslutning, med innledere som Jonas Gahr Støre og Jørn Øyrehaugen Sunde. Bispemøtet ble avholdt i Trondheim de påfølgende dagene. Bispedømmerådets administrasjon har stått sentralt i planlegging og gjennomføring av bokutgivelsen og de nasjonale arrangementene.

Som følge av grunnlovsendringene og målet om økt kirkelig selvstyre er det lagt nye premisser i tildelingen fra Staten. Bevilgningene til prestskapet og administrasjon er fra 2014 slått sammen og bispedømmerådet har fått myndighet til å fordele budsjettammen mellom disse formålene. Bispedømmerådet har i all hovedsak videreført tidligere års fordeling, men erfaringen viser at dette er et grep som gir rådet økt mulighet for prioriteringer innad i virksomheten. I den omstillingen kirken står overfor, vurderes det som viktig at bispedømmerådet har slik myndighet over ressursutnyttelsen – til tross for at det meste av bevilgningene er bundet til dekning av faste lønnsutgifter.

Arbeidet med å øke oppslutningen om gudstjenesten har hatt prioritet også dette året. Det har samtidig vært lagt vekt på å bevisstgjøre medarbeidere og menigheter på den negative trenden i dåpstallene for kirken som helhet og i vårt bispedømme. Temaene har vært belyst ved visitaser, på prostemøter og i etterutdanningen blant prestene. Dette er et langsiktig arbeid, samtidig som det haster med å komme over til konkret handling. Enkle tiltak er derfor satt i gang for å kvalitetssikre og forbedre kommunikasjonen mellom kirken og dåpsforeldre. Det er foretatt undersøkelser for å få mer kunnskap om hvordan de som velger dåp, opplever møtet med kirken. Arbeidet fortsetter i 2015.

Bispedømmerådet har avgitt høringsuttalelse til forslaget om forvaltningsreformen for et tydelig skille mellom staten og kirken. Forslaget til endringer i Kirkeloven gjør kirken rettslig selvstendig gjennom at det etableres et nasjonalt selvstendig rettssubjekt og at det skjer en virksomhets- og arbeidsgiveroverdragelse fra staten og til det nye rettssubjektet. Bispedømmerådet vil få saken til behandling på nytt på Kirkemøtet. Utover dette har bispedømmerådet et ansvar overfor sine medarbeidere i den pågående prosessen med forberedelse av virksomhetsoverdragelsen. Både informasjon og involvering er svært viktig for å sikre at alle medarbeidere opplever trygghet under den omstillingsprosessen kirken står overfor. Det har vært tema på prostemøter, kontaktmøter og stabsmøter og vil fortsette i 2015.

Rekruttering til prestestillinger er en utfordring som også har vært viet stor oppmerksomhet dette året. Det er få søkere på ledige stillinger. Bruk av presteressursene på tvers av prostigrensene prøves ut, sammen med kreative, fleksible løsninger for pensjonister eller teologer i andre yrker, for å utløse presteressurser til enkelttjenester eller til prestetjeneste deler av året. Både i kontaktmøte og på prostemøtene har temaet vært et viktig diskusjonstema. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal drøfte og systematisere ideer og forslag som skal munne ut i en plan med forslag til tiltak på kort og lang sikt, regionalt og nasjonalt.

Bispedømmerådet har sluttbehandlet sak om ressursfordeling i prostiene. Rådet har bedt om at det settes i gang en prosess med sikte på en reduksjon av inntil tre menighetsprestestillinger. Bakgrunnen er bispedømmerådets budsjettmessige utfordringer og behovet for bedre budsjettstyring, god ressursutnyttelse og for å hindre skjevfordeling av innsparingsbehov og store variasjoner fra år til år. Dette arbeidet er igangsatt. Ser en imidlertid på det som må til for å dekke inn lønnsgradningen etter årets lønnsoppgjør, innhenting av produktivitetskravet i tildelingen, i tillegg til årets merforbruk, tilsvarende det om lag de årsverkene som tas ned. Det betyr at de budsjettmessige utfordringene er der fortsatt og ytterligere tiltak må vurderes løpende.

I løpet av året har det vært endringer i bispedømmekontorets ledergruppe. Stillingen som leder av kirkelivseksjonen ble utlyst og ny seksjonsleder tiltrådte 1. januar 2015. Seksjonen har vært ledet av konstituert seksjonsleder fra mai til desember måned. Tidligere leder har gått over i seniorrådgiverstilling og stillingen som informasjons- og kommunikasjonsansvarlig er satt på vent. Dette sammen med langtids sykefravær, er årsak til at ressursbruken i administrasjonen har vært mindre i år enn normalt.

Vakanse i administrasjonen er en medvirkende årsak til at arbeidet med strategisk plan ikke har kommet videre i 2014. Det tas opp i 2015. Et planlagt bispedømmemøte i september 2014 er utsatt til mai 2015. I kirkelivseksjonen er visitaser og implementering av nye menigheter i trosopplæringsreformen gitt prioritet i et år med redusert bemanning.

Den samlede ressursbruken viser et merforbruk på 470.138 kr. For nærmere detaljer og redegjørelse vises det til del VI. Årsregnskap.

Som ledere av Nidaros bispedømme kan vi konstatere at medarbeidere har bidratt på en god måte til å oppnå tilfredsstillende resultater også i 2014.

Ola T. Lånke
Bispedømmerådets leder

Tor Singsaas
Biskop i Nidaros

Helga Haugland Byfuglien
Preses

II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

II.I Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget

Nidaros bispedømmeråd er underlagt Kulturdepartementet og er i avgrensede saker underlagt Kirkemøtet/Kirkerådet.

Tilknytningsform

Nidaros bispedømme ble opprettet rundt 1030 og er Norges eldste – sammen med Bjørgvin. Fra 1153 til 1537 var Nidaros erkebispesete. Nidaros bispedømme er ett av 11 bispedømmer i Norge.

Bispedømmerådet har 11 medlemmer, hvorav ett sør-samisk medlem. Sammen utgjør bispedømmerådene Kirkemøtet. Biskopene utgjør tilsammen Bispemøtet.

Myndighet og ansvarsområde

Myndighet og ansvarsområde for biskop og bispedømmeråd følger bla av Kirkeloven, Gravferdsloven, Tjenesteordning for biskop, økonomi- og virksomhetsinstruksen og tildelingsbrevet fra departementet.

Bispedømmet blir ledet av to organ – biskopen(e) og bispedømmerådet med felles administrasjon i Erkebispegården i Trondheim.

Nidaros bispedømmeråd er et folkevalgt organ som velges etter regler fastsatt av Kirkemøtet.

Hovedoppgaven for bispedømmerådet er regulert i kirkeloven § 23:

«Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.»

Viktige oppgaver er av forvaltningsmessig karakter knyttet til prestedtjenesten og forvaltningen av statlige tilskudd bla til trosopplæring og særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni.

Bispedømmerådet kan opprette og nedlegge stillinger innenfor tildelt ressursramme. Bispedømmerådet tilsetter proster, menighetsprester og spesialprester. I tillegg er bispedømmerådet arbeidsgiver for de tilsatte på bispedømmekontoret.

Biskopen leder prestedtjenesten og har tilsynsansvar med menighetene og tilsatte.

Bispedømmerådet arbeider på grunnlag av de mål og satsingsområder som vedtas av Kirkemøtet som retningsgivende for Den norske kirke (DnK). Bispedømmerådet skal fremme samarbeid og god kommunikasjon med de frivillige kristelige organisasjonene, mellom kirkens organer og mellom kirke og samfunn. Gjennom plan- og beredskapsarbeid skal bispedømmerådet påse at det foreligger gode rutiner for samarbeid med politi og helsevesen i forbindelse med katastrofer og ulykker.

I relasjon til økonomiregelverket i staten er bispedømmerådet å regne som et ordinært forvaltningsorgan.

Overordnet mål

Bispedømmerådet og biskopen har lagt til grunn de mål som er gitt av departementet, Kirkemøtet og Kirkerådet. Statens hovedmål er å støtte opp under Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16: *«Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som saadan af Staten»*. Av dette følger at Den norske kirke skal:

- Være en landsdekkende, lokalt forankret kirke
- Ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke
- Formidle trosopplæring til alle barn
- Være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier

Kirkemøtets visjonsdokument «*Meir himmel på jorda*» og strategiplanen for Nidaros bispedømme ligger også til grunn for virksomheten.

Visjonen for Nidaros bispedømme «*Kirka i Nidaros - her hører vi til*» konkretiserer våre overordnede perspektiv: Vi vil være tilstede i alle lokalsamfunn, sette mennesker i sentrum og verne om alt liv.

Samarbeid med andre (kirkelige fellesråd, frivillige kristelige organisasjoner osv)

I Nidaros bispedømme er det 132 sokn med tilhørende menighetsråd. Det er 48 kommuner, men bare 43 kirkelige fellesråd fordi noen er fellesråd for flere kommuner. Bispedømmet har et formelt samarbeid med misjonsorganisasjonene gjennom Samarbeid Menighet og Misjon, Nidaros (SMMN). Vi er representert i Barne- og ungdomslederkontaktforum (BULK). Det er en arena for å drøfte felles anliggender, utfordringer og muligheter med de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene i regionen, bla for å utvikle og tilby trosopplæring for barn og unge i Nidaros.

II.II Omtale av organisasjonen

Ledelsesstruktur

Nidaros bispedømmeråd, Nidaros biskop og preses har felles administrasjon som ledes av stiftsdirektør. Bispedømmerådet er tilsettingsorgan, biskopene leder prestatjenesten.

Nidaros bispedømme har to tjenestegjørende biskoper. Bispemøtets preses utøver biskopens myndighet innenfor Nidaros domprosti, mens Nidaros biskop utøver myndigheten i de øvrige 11 prostiene i bispedømmet. Hvert prosti ledes av en prost. Prostiet utgjør tjenesteområdet for prestene. De øvrige kirkelige ansatte har i hovedsak fellesrådet som arbeidsgiver.

Antall ansatte og årsverk fordelt på prestatjeneste og annen virksomhet

I Nidaros bispedømme er det ansatt 114 prester og 12 proster i 118,6 årsverk. Ved bispedømmekontoret er det ansatt 20 personer i 17,6 årsverk. Alle har bispedømmerådet som arbeidsgiver. I lokalmenighetene er det ca 470 ansatte med de 43 fellesrådene som arbeidsgiver.

Lokalisering

Nidaros bispedømme omfatter Sør- og Nord-Trøndelag fylker med tilsammen 48 kommuner. Innbyggertallet pr. 1. januar 2015 er på 441.339. Nord-Trøndelag fylke har 135.142 innbyggere, Sør-Trøndelag fylke 306.197 innbyggere, hvorav 182.035 – nær 60 % - bor i Trondheim.

I Nidaros bispedømme er medlemstallet i Den norske kirke på 362.104, dvs. 82 % av innbyggertallet. Landsgjennomsnittet er på 76,9 %.

Organisasjonstruktur/organisasjonskart

Antall årsverk følger av etatsstatistikken. Nedenfor er en tabelloversikt over prostiene i bispedømmet, med antall sokn, kirkemedlemmer og innbyggere:

Prosti	Antall sokn	Medlemmer i Den norske kirke	Antall innbyggere
Nidaros domprosti	4	21.028	188.005
Strinda prosti	8	53.444	
Byåsen prosti	3	28.446	
Heimdal prosti	6	40.047	
Orkdal prosti	19	33.796	38.999
Gauldal prosti	21	33.894	39.182
Fosen prosti	11	22.356	25.301
Stjørdal prosti	9	37.190	43.501
Sør-Innherad prosti	12	31.352	36.653
Nord-Innherad prosti	17	30.109	32.513
Namdal prosti	16	21.861	27.244
Nærøy prosti	6	8.581	9.941
Sum prosti: 12	Sum sokn: 132	Sum kirkemedlemmer: 362.104	Sum innbyggere: 441.339

Presentasjon av utvalgte hovedtall

Volumtall for bispedømmet*	2012	2013	2014
Antall døpte	3783	3747	3623
Antall konfirmerte	4030	4092	3978
Antall kirkelige vigslar	841	742	717
Antall kirkelige gravferder	3279	3210	3238
Antall gudstjenester totalt	6.149	6.019	5.893
Samlet antall gudstjenestedeltakere	524.423	504.127	506.860

*Tallmaterialet fra SSBs årsstatistikk med tillegg for de sokn i Nidaros som ikke har levert tallmateriale til SSB

Nøkkeltall for årsregnskapet*	2012	2013	2014
Antall årsverk	136,6	137,6	136,1
- herav i presteneste	119	120	114,7
Samlet tildeling post 01	100.118.000	103.602.000	104.211.000
Utnyttelsesgrad post 01	100,6%	102,0%	103,6%
Driftsutgifter	100.670.934	105.647.195	108.000.105
Lønnsandel av driftsutgifter	85,1%	85,0%	86,3%
Andel lønn brukt i presteneste	74,4%	74,3%	75,6%
Lønnsutgifter pr årsverk	626.917	652.288	685.154

*Tallmaterialet motatt fra departementet i januar 2015

III Årets aktiviteter og resultater

Hovedmål:	Staten skal understøtte Den norske kirke som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16: «Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forbliver Norges Folkekirke og understøttes som saadan af Staten.»
-----------	--

En landsdekkende folkekirke – oppslutning om folkekirken

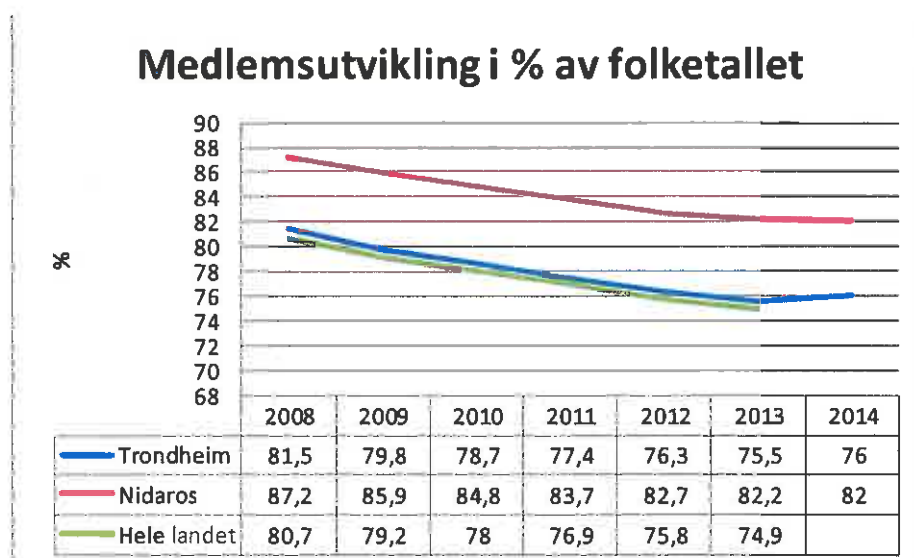
Samforståelsen mellom politiske og kirkelige myndigheter om at Den norske kirke fortsatt skal være en folkekirke er viktig. Oppslutningen om folkekirken vil på sikt avhenge av en rekke forhold, ikke minst av kirkens evne til å være relevant og tilstede i alle lokalsamfunn. Samfunnsendringer og endringer i det kirkelige arbeidet kan bidra til at måten oppslutningen kommer til uttrykk på endrer seg.

Medlemstall i Nidaros

Nidaros har i mange år hatt i overkant av 360.000 medlemmer:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Medlemmer i Nidaros	362413	361532	361200	361668	362665	362104

I løpet av denne perioden har folketallet økt. Fra 2008 har prosentandelen kirkemedlemmer sunket:

Utviklingstrenden er den samme i Trondheim, i Nidaros og i landet som helhet. Trondheim og landet som helhet ligger på omtrent samme nivå, mens Nidaros har en høyere andel medlemmer. Utviklingen antas å ha sammenheng med økende innvandring, både av personer med annen religion og personer med tilhørighet til annet kristent trossamfunn. Dessuten er det flere som ikke tilhører noe trossamfunn. Når vi ser bort fra Trondheimsprostiene er medlemsandelen 85–88 % i alle prostiene med to unntak; Namdal prosti er nå nede på 80,2%, mens i Nord-Innherad er medlemsandelen på 92,6% i 2014. Tallene bekrefter at Den norske kirke fortsatt har bred oppslutning i hele bispedømmet.

Utmeldinger

Antallet utmeldinger i 2014 er ca 1000 mot tilsvarende 520 i 2013. Denne økningen skyldes trolig saken som var oppe på Kirkemøtet om vigsel eller velsignelse av par av samme kjønn. Saken skapte stor

diskusjon og fikk stor oppmerksomhet i media. Kirkemøtet vedtok ingen endringer i gjeldende ordninger, noe som etter mediens syn, medførte at flere ønsket å melde seg ut. De fleste utmeldingene er knyttet til bymenigheter.

III.I Gudstjenester

Gudstjenestefrekvens

Delmål:	Indikator:
Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke	Gudstjenestefrekvens på søn- og helligdager

Det er gjennomført 4280 gudstjenester på søn- og helligdager i 2014. Det gir en gudstjenestefrekvens på 53 % i Nidaros. For landet for øvrig vises til følgende tabell fra etatsstatistikken::

	Antall gudstjenester	Gudstjeneste-frekvens
Agder	5 239	67 %
Bjergvin	6 346	62 %
Borg	4 835	69 %
Hamar	4 473	49 %
Møre	2 788	51 %
Nidaros	4 280	53 %
Nord-Hålogaland	2 290	75 %
Oslo	3 179	100 %
Stavanger	4 321	77 %
Sør-Hålogaland	2 785	59 %
Tunsberg	3 845	63 %

Gudstjenestedeltakelse

Delmål:	Indikator:
Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke	Prosentvis endring i gudstjenestedeltakelse

Prosentvis endring i gudstjenestedeltakelse - alle gudstjenester

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	%-vis endring 2013 - 2014
Antall	5526	5641	5404	6142	6149	6019	5893	- 2,1%
Deltagere	527950	537164	495468	536948	524423	504127	506860	0,54 %
Gjennomsnitt	96	95	92	87	85	84	86	2,38 %

Tallene for 2014 viser en svak økning i gudstjenestedeltakelsen på 0,54%, mens antallet gudstjenester har gått ned. Tabellene nedenfor viser at oppslutningen på søn- og helligdager er som i 2013, mens økningen kan tilskrives gudstjenester utenom søn- og helligdager. Tallene er tilfredsstillende i lys av målet om å stabilisere/øke gudstjenestedeltakelsen. Det er inspirerende ut ifra det fokus vi har hatt på å stanse nedgangen. På visitaser og i trosopplæringsarbeidet er det arbeidet målrettet gjennom å gi positiv oppmerksomhet på gudstjenestene og –oppslutningen. Man har framholdt viktigheten av å vitalisere gudstjenestelivet ved å legge trosopplæringsarrangement i tilknytning til gudstjenester. Å redusere uroen omkring gudstjenestereformen har vært et mål, gjennom å sikre at musikkvalget skaper gjenkjennelse og ikke fremmedgjøring for menigheten. Dette arbeidet må fortsette.

Gudstjenester på søn- og helligdager

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall	4558	4412	4333	4360	4283	4303	4295	4280
Deltagere	434061	416088	416721	396748	402867	397479	389470	388707
Gjennomsnitt	95	94	96	91	94	92	91	91

Andre dager:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall	1060	1114	1308	1044	1859	1846	1724	1613
Deltagere	105566	111862	120443	98720	134081	126944	114657	118153
Gjennomsnitt	100	100	92	95	72	69	67	73

Kirkelige vigslar

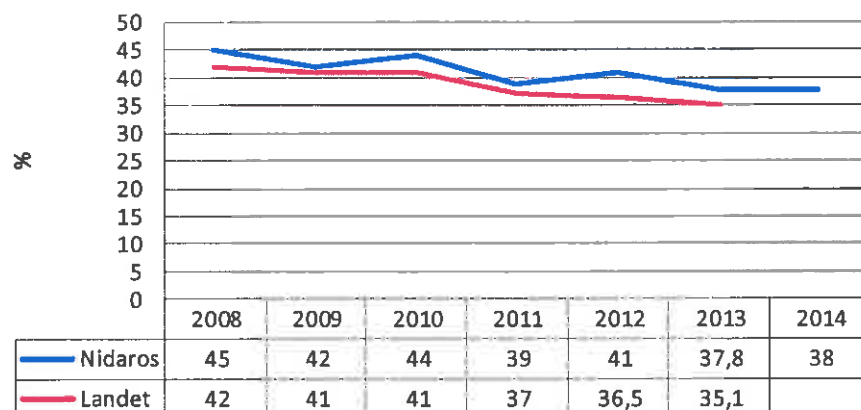
Delmål:	Indikator:
Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke	Prosentvis endring i antalle kirkelige vigslar

Antallet ekteskapsinngåelser i hele landet har variert litt de siste årene, og ligger i 2014 6,9% lavere enn i 2009. I landet som helhet sank antallet kirkelige vigslar i perioden 2009 - 2013 med omlag 18%, mens nedgangen i Nidaros i samme periode er på 11%. Ser en på perioden 2009 – 2014 er nedgangen 14,3%. Utviklingen i Nidaros viser samme tendens som i landet som helhet, men noe svakere. Følgende tabell gir et bilde av utviklingen:

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Endring i % 2009 - 2014
Nidaros - kirkelige vigslar	837	867	726	841	742	717	-14,3 %
Hele landet - kirkelige vigslar	10009	9594	8598	8898	8221		-17,9 % (endring 2009-2013)
Hele landet - ekteskapsinngåelser	24582	23577	23135	24346	23410	22887	- 6,9 %

Ser en på andelen kirkelige vigslar av antallet ekteskapsinngåelser er utviklingen fra 2009 til 2014 slik:

Kirkelige vigsler i % av ekteskapsinngåelser

Kirkelige gravferd

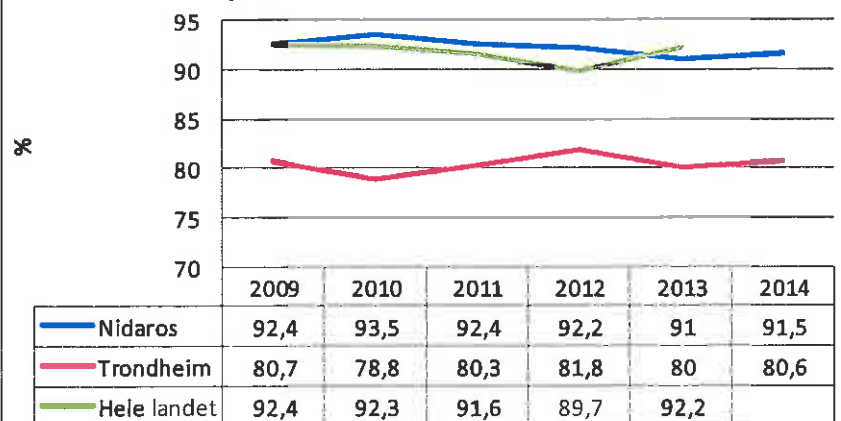
Delmål:	Indikator:
Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke	Kirkelige gravferder av antall døde

Antallet kirkelige gravferder må sies å ha vært stabilt i mange år. Ved forrige årsrapportering så det ut til å være en større nedgang, men når de offisielle tallene forelå var nedgangen redusert.

Antall	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kirkelige gravferder	3281	3464	3372	3279	3210	3238

Kirkelig gravferd i % av antall døde viser en svak økning både i Trondheim og i bispedømmet som helhet. Det er positivt. Det tyder på at kvaliteten på tjenestene er gode, og det er svært viktig å sikre også framover.

Kirkelig gravferd i % av antall døde

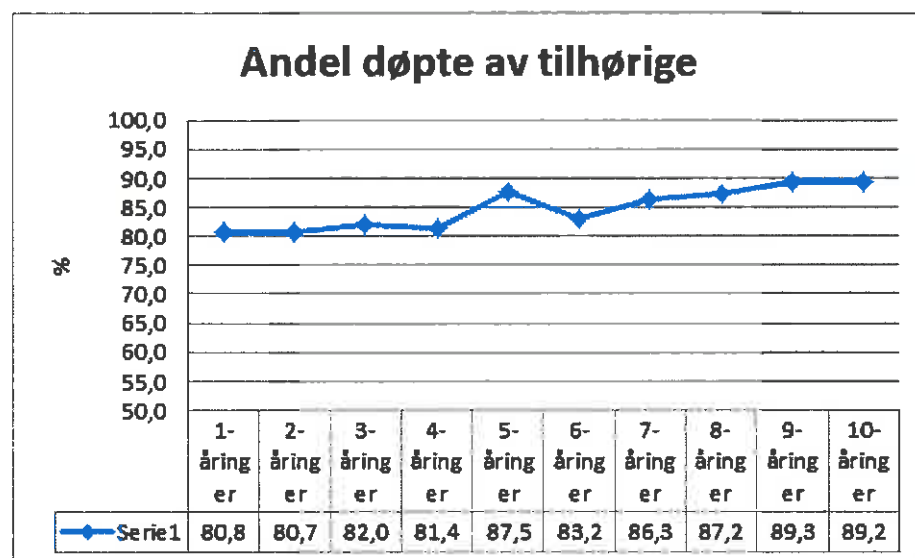
III. II Dåp og trosopplæring

Dåp

Delmål:	Indikator:
Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke	Døpte av tilhørende barn

Tilhørige og medlemmer blant 0-10-åringene i Nidaros bispedømme. Antall og prosentandel.

	0-åringene	1-åringene	2-åringene	3-åringene	4-åringene	5-åringene	6-åringene	7-åringene	8-åringene	9-åringene	10-åringene
Andel tilhørige	42,6	19,2	19,3	18,0	18,6	12,5	16,8	13,7	12,8	10,7	10,8
Tilhørige	1736	824	816	774	851	545	769	617	575	483	481
Medlemmer	2338	3460	3420	3534	3714	3822	3806	3879	3927	4011	3971
tilhørige + medlemmer	4074	4284	4236	4308	4565	4367	4575	4496	4502	4494	4452

Tabellen viser at 89,2 % av 10-åringene og 80,8 % av 1-åringene er døpt, en nedgang på 8,4 % på 9 år. Dette er andel av medlemmer og tilhørige i Den norske kirke.

Tallene er så godt som uendret fra 2013 da 89 % av 10-åringene og 80 % av 1-åringene var døpte. Det varierer hvor dramatisk nedgangen er og tolkes i prostiene. Det vises til naturlig utvikling av et sekularisert og pluralistisk samfunn. Allikevel er det noe oppsiktsvekkende i andelen medlemmer som ikke doper barna sine. Vi tror at en større bevissthet om synkende oppslutning kan bidra til å fremme kvalitet i alle ledd, særlig ved at vi gir større oppmerksomhet og tar godt vare på de som kommer til dåp. Det kreves et stykke arbeid å få bakgrunnskunnskap om hvorfor medlemmer velger bort dåpen. Temaet har hatt fokus i 2014 både på prestenes etterutdanning og prostemøter. Prostene rapporterer fra arbeidet lokalt i sine årsrapporter. Sør-Innherad prosti melder at tendensen påkaller et systematisk og tverrfaglig arbeid for å øke antallet dåpshandlinger i prostiet. Det er satt i gang en gruppe bestående av prost, kirkeverge og trosopplæringsleder som arbeider med dette. Byåsen ønsker å finne ut mer om de møter dåpsforeldrenes behov; trengs det for eksempel flere tilbud med dåp på lørdager. De vurderer egne dåpsgudstjenester. Den nye kirken på Sverresborg opplever stor pågang med ønske om dåp og åpner opp for mange fra andre menigheter. Domkirken har økt antallet dåp for å møte etterspørselen og har i samarbeid med kirkevergen lagt til rette for egne dåpsgudstjenester på enkelte lørdager. Før jul ble det nedsatt en komite bestående av prost, kirkeverge, kirkefagleder og rådgiver som skal jobbe videre med tiltak for å øke andelen dåp generelt og blant medlemmene spesielt.

Konfirmasjon

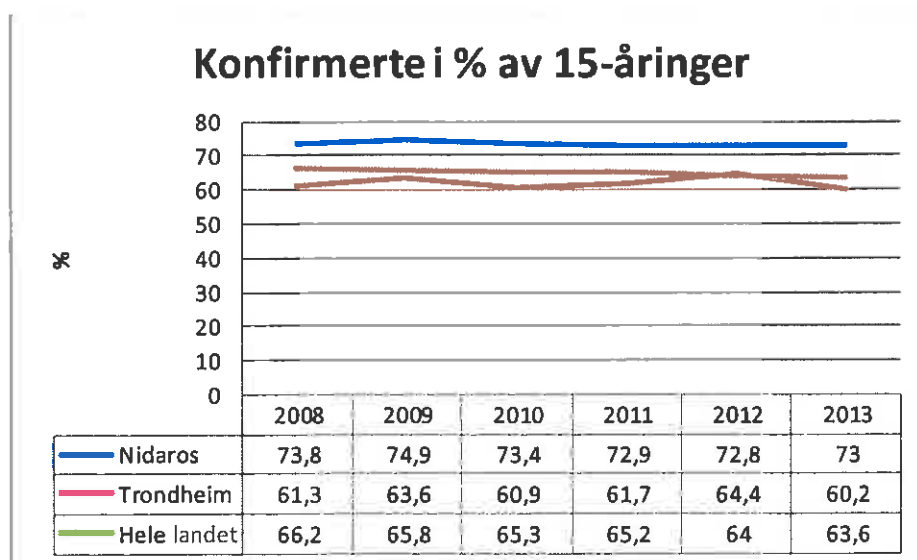
Delmål:	Indikator:
Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke	Konfirmerte av døpte 15-åringer

For første gang siden 2008 er antallet konfirmanter under 4000 og utgjør 3978 i 2014. Ser en på antall døpte 15-åringer i 2014 viser medlemsregisteret 4362. Andelen konfirmerte av døpte 15-åringer er 91,2 % i 2014.

Antall

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Konfirmanter	4112	4249	4060	4256	4030	4092	3978

Antall konfirmanter sammenholdt med antall 15-åringer gir et uttrykk for andelen døpte i forhold til antallet i årskullet. I landet som helhet synker andelen konfirmerte mer enn i Nidaros, men i Trondheim har andelen konfirmanter sunket og ligger i 2013 under landsgjennomsnittet med 60,2%. Det er det laveste i perioden fra 2008, på nivå med 2010.

Prostene melder om at det er økende andel av konfirmanter som blir døpt i løpet av konfirmantåret, eksempelvis ble 5% av konfirmantkullet i Byåsen menighet døpt i 2014. Trosopplæringsreformen har bidratt til å vitalisere metodikken og teologien i konfirmantopplegget. God PR er viktig. Det nasjonale bladet «Konfirmant 2015» gir inntrykk av kvalitet og gir et spennende bilde på hva konfirmantåret kan være. Vi kan ikke ta det som selvsagt at konfirmantene kommer. Det krever bevissthet om fornyelse og kvalitetssikring i konfirmantarbeidet. Det er viktig å ta godt vare på de som kommer. Det ryktes fort hvordan konfirmantåret oppleves. Alternativ konfirmasjon eller valget om å ikke konfirmere seg og heller få en pengesum fra foreldrene er høyst aktuell. Vi må tørre å stille spørsmål ved hvordan konfirmantarbeidet gjøres slik at det som virker greit kan bli bedre. Evaluering fra konfirmantene bør gjennomføres. Særlig for små menigheter oppfordrer vi til mer samarbeid på prostnivå både i planleggings- og gjennomføringsfasen. Kvalitetssikring av PR må prioriteres.

Trosopplæring

Delmål:	Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle døpte barn
----------------	--

Et lysglimt og motivasjonsinnspill fra ei 8-år gammel jente på Tårnagentsamlinga i Bjugn: «Hvem er dette?» - hun studerte prekestolen med maleri av apostlene. Etter svaret kom denne kommentaren: «Hvorfor kan vi ikke bare komme i kirken og lære om apostlene og alt det andre om kristendommen? Mamma og jeg måtte lete på Google for å finne svarene på oppgavene på skolen, men dere vet jo alt om kristendommen!»

Utbredelse

Indikator:	Andel menigheter i bispedømmet som er tilført trosopplæringsmidler i 2014
-------------------	---

Vurdering av måloppnåelse

I Nidaros bispedømme ble de fire siste prostiene, Nidaros domprosti, Strinda, Stjørdal og Namdal prosti innlemmet i reformen, dvs totalt 37 menigheter, med til sammen 34% av alle døpte barn og unge 0-18 år i Nidaros bispedømme.

Risikovurdering

Det er en utfordring å følge opp 37 ulike menigheter i en oppstartsfasen. Bispedømmets administrasjon var ikke dimensjonert for innlemming av så mange menigheter samtidig. Allikevel - til tross for lengre sykefravær i perioder, ble det ved hjelp av stor innsats fra medarbeidere og stram prioritering, gjennomført drøftingsmøter og innføringskurs etter planen. Proster og kirkeverger har vært gode medspillere for å få dette til. Det er også jobbet aktivt med å rekruttere gode mentorer til alle enhetene. En god mentor er avgjørende for at menighetene skal komme godt i gang med den lokale trosopplæringen. Samarbeidet med IKO var godt, slik at mentorene kom på plass i god tid før sommeren.

Behov for endring i strategi og tiltak

Det er stor optimisme i mange av menighetene, særlig fordi det så å si alle plasser er rekruttert inn dyktige medarbeidere i trosopplæringsstillingene. Det bekymrer oss at det er vanskelig å få ansatte på steder med liten stillingsprosent. Ennå har ikke Røyrvik og Namsskogan fått en ansatt i 15% stilling. Vi arbeider for å få til en avtale med ansatt i Søndagsskolen Norge om å ta enkelttjenester slik at det kan gjennomføres noen tiltak med trosopplæring for barn og unge også der.

Omfang

Indikator:	Opplæringstilbud i timer
-------------------	--------------------------

Vurdering av måloppnåelse

Menighetene i Nidaros med godkjente planer, har i snitt 211,4 planlagte timer i sine trosopplæringsplaner. Landsgjennomsnittet er på 275,1 timer. Når det gjelder gjennomførte trosopplærings timer, er tallene 179,9 timer for Nidaros mens landsgjennomsnittet har 201,5 timer. I forhold til 2013 er det en nedgang i Nidaros fra 187 timer, eller 7,3 prosentpoeng. Landsgjennomsnittet har en nedgang på 8,5.

Utdeling av 4-årsbok i Bjugn.
Foto: Vidar Schanke

Risikovurdering

Vi ser at gleden og engasjementet som preger både ansatte og frivillige i det de starter opp med trosopplæring, mange steder forsvinner fordi en blir skuffet over lav deltakelse, sliten av å arbeide mange kvelder og helger, fortvilt over å se behovet for å følge opp barn og unge samtidig som stillingene gjør at de ikke strekker til. Vi får mange tilbakemeldinger

om at «Det må være samsvar mellom det som kreves og ressursene som settes inn.» Vi har medarbeidere som i løpet av 2014 har arbeidet 27 helger, en konsekvens når en ansatt skal favne 8 menigheter.

Mange ansatte i trosopplæringa opplever å stå alene i arbeidet. Det er få frivillige, og andre ansatte er ofte lettet over at det kommer en som tar trosopplæringsansvaret. Mange ansatte i trosopplæringa mangler også utdanning innen pedagogikk og / eller kristendomsfag.

Det må mange frivillige inn i arbeidet. Det meldes at det er vanskelig å skaffe nok frivillige, og at kontakten med de frivillige krever mye tid.

Planverktøyet og rapporteringen er ikke tilpasset små menigheter, særlig de som ikke har barn i alle årskull. Der går de glipp av timer i årsstatistikken og trekker gjennomsnittet ned for hele bispedømmet.

Behov for endring i strategi og tiltak

I forhold til de første planene som ble godkjent, der vi fokuserte på å nå målet om 315 t, er vi mer opptatt av at det er realisme i planene. Vi presiserer at planene skal være dynamiske og at de skal brukes og endres ut fra de erfaringene som gjøres. Det er viktigere å gjøre noe bra, holde kvaliteten oppe, slik at barn og unge lengter etter å komme tilbake til kirka og anbefaler nye årskull å delta, enn å gjennomføre mange tiltak der det nesten ikke kommer noen. Enkelte plasser må vi bidra til å finne løsninger for å unngå at ansatte må arbeide så mange helger.

Flere gjør gode erfaringer med å samle barn og unge til kontinuerlige tiltak framfor punktuelle tiltak. På Frøya arrangerer trosopplærer/diakon hver uke «Torsdag i Slettakirka». En samling der 2-3 konfirmanter har ansvar for tilrettelegging, det serveres mat, det er korøving med barnekoret «Solsikkan». I forkant av korøvinga inviteres i tur og orden 1-åring, 2-åring, 3-åring..... til samling med bibelfortelling, sang, forming, lystenning og aftenbønn i kirkerommet. Boller og saft. Selv om dette er i oppstartsfasen, meldes det allerede nå om en oppslutning på 30-40% av målgruppa, - i tillegg til alle foreldre og søsken som også deltar, det betyr totalt 50-60 personer.

På Mausund, som også er den del av Frøya, bor det totalt 10 barn 0-18 år. På samling der, kom alle som var spesielt invitert. «En positiv opplevelse», skriver diakonen. Alle de tre barna i målgruppa kom i tillegg til mange voksne. De ønsker flere slike samvær, også i kapellet.

Denne måten å jobbe på, bruker vi til inspirasjon også for andre, ikke bare for de på mindre plasser i bispedømmet. Vi ser at noen av arbeidskirkene i byene også forsøker seg med et samvær pr måned der

mye kan skje samtidig. Dette med å knytte sammen det kontinuerlige arbeidet og tiltakene i trosopplæringa, ser ut til å være en god løsning.

Det er viktig å støtte ansatte i trosopplæringa til å ta lederansvaret som kreves. I kontaktsamtalene forsøker vi å hjelpe de ansatte til selv å finne støttespillere. Det kan være presten, en annen ansatt, trosopplæringsutvalget eller samarbeid og fellesskap med andre som også er ansatt i trosopplæringa.

Vi har god erfaring med å samle alle ansatte i trosopplæringa i et prosti, for å dele idéer med hverandre og finner løsninger sammen. Det har det vært en prioritert oppgave for ansatte fra bispedømmekontoret å delta på slike samlinger i 2014. Flere prostier organiserer slike samlinger selv i tillegg. I enkelte prosti er prost eller mentor gode støttespillere for de ansatte, både enkeltvis og i fellesskap.

Godt samarbeid med høyskolen Dronning Mauds Minde førte til at de høsten 2014 igjen starta opp deltidsutdanning i menighetspedagogikk. Fullstendig utdanning går over fire år. Hele 20 studenter deltar. Dette gjør at kvaliteten på trosopplæringa heves i hele bispedømmet. Det er viktig at vi fortsatt rekrutterer alle som kan trenge det inn i dette utdanningsløpet.

Oppslutning

Indikator:	Deltakerandel på nasjonale breddetiltak
-------------------	---

«Tårnagent» og «LysVåken» samler forholdsvis flest barn og unge på mindre steder. Der er det ofte stort lokalt engasjement om egen kirke og menighet. I Holtålen har en ikke lyktes med å få ansatt no en til å drive trosopplæringa (15% stilling for tre menigheter). Menighetsrådet har tatt tak. Med frivillige og delvis lønna krefter arrangerte de LysVåken. Av bygdas 34 11- og 12-åringer, deltok 20 barn i Hessdalen kirke. På Leka inviterte frivillige krefter hele tre årskull med barn, dvs alle barn som var 10, 11 eller 12 år, totalt 15 barn. Det kom 12.

Tabellen viser utviklingen i løpet av de siste årene av antall deltakere på et utvalg trosopplæringstiltak i menigheter som har levert plan.

Tiltak	Nidaros 2012		Nidaros 2013		Nidaros 2014		Hele landet 2014	
	Del-takere	Prosent	Del-takere	Prosent	Del-takere	Prosent	Del-takere	Prosent
Dåpssamtale	1146	100%	1384	95 %	1346	99%	14032	99%
Utdeling av 4-årsbok	696	51 %	833	49 %	1006	49%	9133	49%
Breddetiltak for 6-åringer	286	18 %	351	23 %	503	27%*	4942	30%
Tårnagenthelg	129	16 %	237	17 %	463	26%	4697	27%
LysVåken	146	19 %	271	20 %	511	22%	4823	26%
Konfirmasjon	1949	90 %	1683	94 %	1655	83%**	18348	86%
Breddetiltak året etter konfirmasjonen	142	17 %	211	28 %	213	14%*	3040	19%
Sum	4494	52 %	4970	50 %	5697	45%	59015	48%

*Dersom en ser bort ifra menigheter som har lagt inn to tiltak som breddetiltak for samme årskull, gir dette en prosent på 29% på breddetiltak for 6-åringer og 16% på breddetiltak året etter konfirmasjonen.

**En feilrapportering fra en menighet har gjort at prosenten totalt for konfirmanter i prosent av kullet, blir langt lavere enn den skulle. Rett er 88%.

Vurdering av måloppnåelse

Det er en jamn økning i antall deltakere på de ulike tiltakene; 6-åringer, Tårnagent og LysVåken. Vi mener det er et tegn på vi lykkes i arbeidet med å bygge sakte, men med fokus på kvalitet. Det gleder oss at tallene peker i riktig retning, selv om vi ennå ikke er ved målet om samme oppslutning som for 4-årsbokutdeling. Av de tradisjonelle tiltakene holder utdeling av 4-årsbok stand, mens konfirmasjon viser nedgang, men sannsynligvis ikke så mye som tabellen viser, se merknaden. Breddetiltak året etter konfirmasjonen har gått mest ned når en ser på prosentpoeng. Her kan det være en feilkilde i rapporteringa. Mange regner ungdomslederkurs som breddetiltak, selv om det ikke er åpent for alle.

Risikovurdering

Som følge av de fire nye prostiene som kom med i reformen har bispekontoret hatt kapasitetsutfordringer knyttet til tilstrekkelig god oppfølging.

Tilstrekkelig tilgang på frivillige til gjennomføring av planlagte tiltak.

Behov for endring i strategi og tiltak

«Tårnagent» og «LysVåken» er begrep som flere og flere forbinder noe med, og vi ber menighetene utnytte dette maksimalt. Små menighetene ønsker at også deres barn skal få oppleve «Tårnagent» og «LysVåken». Vi veileder og ber de invitere flere årskull samtidig og bruke «rammen» for «Tårnagent» og «LysVåken». Ha to-tre ulike temaer, bibelfortellinger og aktiviteter som brukes de ulike årene, og kanskje la det også variere med hvilken av de ulike kirkene i soknet som brukes.

Vi oppmuntrer menighetene til å særlig jobbe med tre faktorer for å nå bredere ut med trosopplæringa.

1 PR. Hvilke kanaler brukes? Mange forteller om egen Face-book-gruppe for Babysangen. Har de glemt å legge ut påminnelse der, kommer det få. På mindre steder har de tre damene på prestekontoret til sammen telefonnummeret til alle mødrene til de som skal delta på Tårnagenthelga. Da brukes SMS. Hvordan brukes brev? Hvordan er disse utformet? Skrives de slik at barn og unge får lyst til å delta? Lover vi for mye / for lite? Er vi ærlige?

2 Frivillige. Uten flere hender til å gjøre alt det praktiske, øyne og ører som ser og hører, levende mennesker som møter barn og unge med sin egen ærlige tro og tvil, kan ikke trosopplæringa gjennomføres. Der det ikke jobbes strategisk i forhold til frivillige, kommer en ikke videre. Menigheter er veldig ulike når det gjelder frivillighetskultur. Enkelte plasser er det mange som er med i lag og foreninger som også stiller som hjelpemannskap i trosopplæringa. Den enkelte ansattes lokale nettverk og evne til å bygge nettverk, varierer sterkt.

3 Ungdom. Flere menigheter rapporterer: «Fantastiske fjorårskonfirmanter gjorde at LysVåken-samlinga ble enkel å gjennomføre.» Det er de som starter med aldersgruppene i åra etter konfirmantalden og bygger opp i det små. Dagens unge er dagens, men også morgendagens, kirke. Vi tror det på lang sikt vil være helt avgjørende for å nå så mange som mulig med trosopplæring.

I arbeidet med å holde konfirmasjonsprosenten oppe, ser vi at de menighetene som har gode konfirmantleire også har høyere deltakerprosent. Vi ønsker at flere menigheter skal arrangere leir og våren 2015 inviterer Nidaros bispedømmeråd til fagdag om konfirmantleir.

III.III Kirke og samfunn

Diakonal betjening og planer

Delmål:	Menighetens diakonale omsorgstjeneste skal styrkes, slik at den kommer til uttrykk gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet	
Tiltak:	Indikator:	
Øke antall sokn som har tilgang på diakonal kompetanse		Andel sokn som har diakonal betjening
Øke antall menigheter som har vedtatt lokal diakoniplan		Antall sokn som har vedtatt lokal diakoniplan

Kirkelig Fellesråd i Trondheim har i 2014 opprettet flere nye diakonstillinger og derigjennom har andelen sokn med diakonal betjening økt. Det er foretatt tilsetninger i alle stillinger, noen med diakonkompetanse, andre under utdanning og med en plan om når utdanningen skal fullføres. Det vil etter all sannsynlighet lyses ut tre nye stillinger også i 2015. Her har målrettet arbeid mellom kirken og kommunen over tid gitt svært gode resultater. Tettere samarbeid diakonene i mellom, tverrfaglig samarbeid og arbeid på tvers av menighetsgrensene vil bli prioritert framover.

Den statlige diakonstillingen som Nidaros bispedømmeråd ble tildelt midler til i 2014, er lokalisert til Ørland i tilknytning til kampflyetableringen.

79 sokn melder at de har vedtatt diakoniplan i 2014, mot 67 i 2013. Dette utgjør 59% av menighetene i bispedømmet. Vi kan til en viss grad si oss fornøyde med at 12 flere menigheter i 2014 melder at de har vedtatt plan for diakoni, samtidig er vi ikke i mål. En utfordring er å tenke helhet. Her vil vi framover jobbe mer tverrfaglig også med planer innen diakoni, trosopplæring, kirkemusikk, gudstjenestearbeid m.v. Menighetene trenger verktøy hvor dette kan legges samlet inn i en plan.

HEL-konferanse og høsttakkefest

Delmål:	Skape møtesteder/gudstjenester hvor alle, uavhengig av funksjonsnivå, kan finne seg til rette. Inspirere menigheter til å gjennomføre liknende tiltak/gudstjenester	
Tiltak:	Indikator:	
Høsttakkefest i Nidarosdomen		Antall deltakere
Nasjonale HEL-konferanse		

Høsttakkefesten i Nidarosdomen i september har etter hvert en lang tradisjon. Det er en kveldsgudstjeneste hvor vi særlig inviterer mennesker med utviklingshemning. I 2014 var Nidaros vertskap for den nasjonale HEL-konferansen på vegne av Kirkerådet, og høsttakkefesten inngikk som åpningsgudstjeneste på konferansen. På gudstjenesten deltok det 515 personer, mens konferansen hadde 154 deltakere fra hele landet.

Bil de deltakerne på HEL-konferansen.

HEL-visjonen: «et HELt menneske, et HELt liv og en HEL kirke» bærer på drømmen om en kirke hvor vi kan leve sammen som hele mennesker, slik at vi med hele vårt liv kan være en ressurs og få erfare hverandres mangfold.» Konferansen hadde fokus på alle døptes rett til å delta i et likeverdig fellesskap, både som bidragsyter og mottaker – og hvordan vi kan få dette til. Tilbakemeldingene var gode fra inspirerte deltakerne. Gjennom at vi var vertskap, fikk vi både erfaring og kunnskap overført til vårt bispedømme. En slik utnyttelse av kirkens ressurser anser vi som svært god, sett i lys av at kompetansen knyttet til integreringsarbeid er ulik i bispedømmene.

Ved evalueringen ble det lansert ønske om en ny nasjonal HEL-konferanse med Nidaros som vertskap i 2017, som en del av Luther-/reformasjonsjubileet. Dette er vi positive til og idéen spilles inn for jubileumskomiteéene både nasjonalt og regionalt.

Samisk kirkeliv

Delmål:	Samisk kirkeliv skal utvikles i pakt med samiske tradisjoner og samisk selvforståelse, som en nødvendig og likeverdig del av Den norske kirke
Resultatmål:	Indikatorer:
Styrke ivaretagelse av samisk identitet, språk og kultur i kirken	Andelen menigheter som har innarbeidet samisk språk i lokal ordning for gudstjenesten.
	Andel menigheter som har innarbeidet samisk språk og kultur i lokal trosopplæringsplan.

I 2012 sendte Nidaros biskop og Preses et brev til menighetene i Nidaros med overskriften «Flerspråklige uttrykk i gudstjenesten». I brevet utfordrer biskopene menighetene til å være oppmerksomme på sørsamisk tradisjon og språk: «I sokn der det sør-samiske nærværet er stort, vil det være viktig at sør-samisk kultur preger gudstjenestelivet i større grad (visuelt, musikalsk, språklig). Men enkelte liturgiske ledd på sør-samisk, (f.eks nådehilsen, velsignelsen) samt sør-samiske salmer, bør fra tid til annen brukes i gudstjenestene i hele bispedømmet».

Vurdering av måloppnåelse

I 2013 var det 11 sokn i Nidaros som hadde innarbeidet bruk av samiske språk i lokal plan for gudstjeneste. I 2014 er det innrapportert fra 16 sokn (kilde Etatstatistikk 2014). Dette er en økning, men med bakgrunn i biskopenes understrekning av viktigheten av dette, synes tallet altfor lavt.

Risikovurdering

Det er en risiko at det ikke er tilstrekkelig forståelse for, eller bevissthet og kunnskap nok om viktigheten av samisk identitet, språk og kultur. Dette må derfor tematiseres og jobbes med kontinuerlig.

Behov for endring i strategi og tiltak

Saemien Åålmege (Samisk menighet i sørsamisk område) arbeider trofast og konstruktivt med dette, de er synlige og de lager materiell som både de og alle menighetene kan bruke. Implementeringen av det sørsamiske språket i alle menighetene er en utfordring. Etablering av Saemien Åålmege som en fast ordning på vårens Kirkemøte vil ikke bare være en sterk anerkjennelse av sørsamene i kirkelandskapet, i og med at det formelle da vil falle på plass for Saemien Åålmege, det vil også medføre at de vil kunne bruke mer tid og krefter på det faktiske menighetsarbeidet. Dette vil komme lokalmenighetene i Nidaros til gode, ikke minst i forhold til synliggjøring, og vil dermed være med å styrke ivaretagelse av samisk identitet, språk og kultur i kirken.

Misjon, økumenikk og vennskap

Resultatmål:	Indikatorer:
En misjonerende kirke, der lokal og global misjon blir en integrert del av menighetens liv	10 menigheter med nye og fornyede misjonsavtaler

Ved årets utgang var det 105 misjonsavtaler i funksjon (samme som 2013), fordelt på 99 menigheter. Dette er 74 % av bispedømmets menigheter. Vi har ikke klart å få nye menigheter til å inngå avtale. Men vi ser at evaluering fører til større bevissthet for avtalen i menighetsrådet. Det skjer oftere at menigheten velger å skifte avtale, - innen samme organisasjon eller bytte til en annen organisasjon.

Det er en risiko for at misjon blir marginalisert som et område for spesielt interesserte i kirken. Evaluering av avtalene må prioriteres. Det er stadig en utfordring å få misjonsavtalene bedre integrert i menighetens liv som helhet, som f.eks. i trosopplæring.

Resultatmål:	Indikatorer:
Lokal økumenisk deltagelse	Fakkeltog for forfulgte kristne

For andre gang arrangerte SMM Nidaros, i samarbeid med Åpne Dører og Trondheim Kristne Råd, fakkeltog for forfulgte kristne i Trondheim. Ca 200 personer deltok, en dobling fra 2013. Fakkeltoget bør fortsette i samme gode spor.

Resultatmål:	Indikatorer:
En misjonerende kirke, der lokal og global misjon blir en integrert del av menighetens liv	Fagdag: Misjon - imperialisme eller demokratisk kraft?

I tilknytning til grunnlovsjubileet var SMM Nidaros med å arrangerte fagdag med Professor Robert D. Woodberry om hvordan evangelisk misjon har påvirket etablering av stabile demokratier rundt i verden. Førsteamanuensis Idar Kjølsvik var respondent og vinklet temaet på norske forhold. Dessverre trakk dette bare 20 deltakere, som var altfor lite for et innholdsmessig meget bra seminar. Woodberry ga også en gjesteforelesning ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap ved NTNU. Et akademisk tema på en misjonal fagdag viste seg dessverre å samle få personer.

Resultatmål:	Indikatorer:
Styrke religionsdialogen	Være med i Forum for muslimsk-kristen dialog i Trondheim

Det ble arrangert to åpne møter. I MST-Moskeen i januar med tema *Tro og fellesskap, kan vi leve sammen i fred?* Her var det ca 60 deltakere.

Foto: Olav D. Svanholm

I oktober på Rosenborg skole: *Grunnlov – verdier – mangfold*, i samarbeid med Det mosaiske trossamfunn og St. Olav kirkeakademi. Det samlet ca 50 deltakere. I tillegg har forumet avholdt tre ordinære dialogmøter. Det er de siste årene etablert flere moskeer i Trondheim, og det er behov for å lage en ny gruppe med medlemmer fra noen av disse.

Vennskapssamarbeid - «Gi oss i dag vårt daglige brød»

Nidaros bispedømmeråd og Western Synod i Etiopia har et fireårig samarbeidsprosjekt: «Give us this day our daily bread» der hovedtemaet er matvaresikkerhet. I Nidaros er prosjektet knyttet både til bispedømmets ressursgruppe innen miljø, forbruk og rettferd, til konseptet «Grønne menigheter» og til SMMN. Målet med prosjektet er:

- Flere grønne menigheter i Nidaros
- Fokus på matvaresikkerhet i Nidaros og Western Synod
- Gi flere i Norge kjennskap til hvordan kirkene i Etiopia jobber med matvaresikkerhet
- Grønne samlinger

Høsten 2014 hadde vi besøk av to som er nært knyttet til Western Synod. De deltok på et rikt program med møter, arbeidslunsjer, middager, samlinger og diverse gårds- og prosjektbesøk. Hva angår «Lærdom og handling etter endt prosjekt» nevnes at vi i 2014 fikk tre nye grønne menigheter i Nidaros, og at vi hadde en vellykket inspirasjonssamling for grønne menigheter hvor de to fra Etiopia deltok med faglige innspill. Samarbeid og støtte fra Vennskap Nord/Sør gjør at vi har gjennomført to vellykkede år av prosjektet.

Visitaser

Nidaros biskop har videreført tilsyn gjennom 7 visitaser i 2014. Dette er viktige møtepunkt der det kirkelige arbeidet i menighetene gis full oppmerksomhet, og der medarbeidere, frivillige og rådsmedlemmer gis oppmuntring og inspirasjon. Visitasene ble gjennomført i Kirkelig fellesråd i Trondheim, Tiller, Stjørdal og Skatval, Rennebu, Hitra og Frøya, Ørland og Bjugn, Egge og Steinkjer.

Foto:

Fra visitas i Tiller sokn. Foto: Olav D. Svanholm

Kultur

Hovedmål:	Kunst og kultursatsingen skal sørge for at menighetenes kulturkompetanse og kirkens koordinerende rolle styrkes, og spisskompetanse utvikles i bispedømmene. Målet er bredde og økt kulturvirksomhet i menighetene.
------------------	--

Delmål:	Indikator:
Videreutvikle kirkens rolle som kulturformidler.	a) Antall nye tiltak siste år b) Innvilgede tilskudd til kulturprosjekter i menighetene i Nidaros

Menighetene i Nidaros sto bak 18 søknader om offentlige tilskudd, som har fått innvilget støtte. Søknadene gjelder tiltakene som bispedømmerådet har vært involvert i.

År	Antall innvilgede søknader/prosjekt:	Sum tilskudd:	Antall menigheter:
2011	19	3.113.000	7
2012	15	1.668.000	5
2013	20	3.265.000	10
2014	18	2.470.000	9

I 2014 fordeler de offentlig tildelte midler seg på i alt 9 menigheter og 18 tiltak. Det vurderes som en god måloppnåelse. Midlene er geografisk spredt ved at ca. halvparten av midlene er tildelt menigheter sentralt i Trondheimsregionen, mens den andre halvparten er tildelt bygde menigheter. I alt vesentlig dreier det seg om tilskudd fra Norsk kulturråd, bl.a. kirkemusikkordningen, og gjelder for en stor del kirkelige musikk-/konsertserier i menigheter og prostier, kulturkirketiltak og musikalske bestillingsverk.

Det er gjennomført 4 seminar/kurs - av samme typen som de siste 5-år - for å heve kirkelig kulturkompetanse. Ca. 40 deltakere i 2014. Seminarene har fokus på søkerprosedyre og hvordan lage et vellykket arrangement, teknisk og praktisk.

Her leser sokneprest Stein Ellinggard fortellingen om «Guds gjøgler» for barna under en karnevalsgudstjeneste i Lademoen kirke, Trondheim.
Foto: Søren Hjorth

Og umiddelbart etterpå overtar Kristian fra Trondheim kommunale kulturskoles sirkusklasse som «Guds Gjøgler».

Samarbeidsprosjektet mellom bispedømmet og Trondheim kommunale kulturskole om kulturskoleelevens deltakelse i hovedgudstjenesten i fem menigheter er videreført også i 2014. Dette er i tråd med gudstjenestereformens formål om økt involvering, større bredde i gudstjenestens musikalske uttrykk, og større vekt på det estetiske og det vi kan sanse i gudstjenesten, så som musikk, drama, og andre kunstneriske uttrykk. Kulturskolen har deltatt i hovedgudstjenester i hhv Byneset, Kolstad og Tempe menigheter (videreført fra 2013), samt i Ilen og Lademoen menigheter (nye i 2014). Det har medført at besøket på disse gudstjenestene har økt.

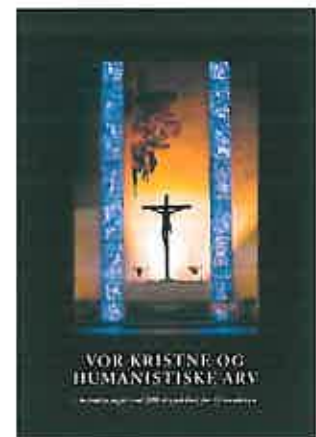
Også aksene mellom Trondheim og Stiklestad anser bispedømmet det fortsatt som en viktig kulturakse. I 2014 var tema for Olsokseminaret på Stiklestad «Vår kristne og humanistiske Arv», i samsvar med tittelen på bokutgivelsen i Grunnlovsjubileumsåret fra Nidaros bispedømmeråd. På Olsokseminaret var prost Trond Bakkevig og Pilegrimsprest Arne Bakken foredragsholdere, og biskop Tor Singsaas var innleder.

Det årlige reformasjonsseminaret på Ørland, hadde i 2014 tittelen «Lutherdom og Loven 1537 – 2014». I år hadde seminaret foredragsholdere fra Universitetene i hhv Oslo og Stavanger samt høgskolen i Lillehammer. Om kvelden var det lesning av en ny bearbejdet tekst til Henrik Ibsens skuespill «Fru Inger til Austraa» med 4 fremtredende norske skuespillere. Intensjonen hermed er å sette opp og fremføre skuespillet i en ny versjon, som et kammerdrama i det Lutherske jubileumsår 2017.

Røros orgelfestival er startet opp, og ser ut til å være en levedyktig festival som avholdes annet hvert år, vekselvis med orgelfestivalen i Trondheim.

Bokutgivelse

I anledning Grunnlovsjubileet sto Nidaros bispedømme for den eneste kirkelige bokutgivelsen. Boken «Vår kristne og humanistiske Arv» ble en artikkelserie av i alt 18 forfattere om de religiøse forutsetninger for Grunnloven. Dette er en sentral og interessant bokutgivelse. Til utgivelsen oppnådde bispedømmet en samlet offentlig støtte på kr. 260.000.

Pilegrimsarbeid

Organisatoriske rammer for pilegrimsvirksomheten i Nidaros – utvikling i 2014

I 2014 er det i samarbeid med Nasjonalt Pilegrimssenter gjort viktige avklaringer om ansvarsfordeling for oppfølging av de ulike pilegrimsledene som går gjennom Nidaros bispedømme.

Nidaros Pilegrimsgård har som regionalt senter fått ansvar for oppfølging av Romboleden og Østerdalsleden (strekningen i Sør-Trøndelag). På Gudbrandsdalsleden har pilegrimsgården regionalt ansvar fra utgangen av Skaun kommune til og med pilegrimsmålet Nidarosdomen. Pilegrimsgården betjener mottak av pilegrimer fra alle leder. Regionalt pilegrimssenter Dovrefjell har fremdeles koordineringsansvaret for virksomheten langs Gudbrandsdalsleden fra Dovre til og med Skaun.

Regionalt Pilegrimssenter Stiklestad følger opp St:Olavsleden og Nordleden, selv om senteret ennå ikke er formelt tatt opp (eller økonomisk støttet) i Nasjonalt Pilegrimssenters organisering av den offentlige pilegrimssatsningen. Kjartan Bergslid leder dette pilegrimsarbeidet med Stiklestad som tyngdepunkt. I oktober 2014 ble et ortodoks kapell innviet på Stiklestad. Nå har både luthersk, protestantisk og ortodoks kirkefamilie vigslede kirker/kapell på Stiklestad og vilkårene for økumenisk innrettet pilegrimsarbeid har bedre vilkår enn noen gang.

Kystleden Stavanger-Nidaros er etablert som prosjekt med prosjektleder geografisk knyttet til Sogn og Fjordane fylke. Kystleden Gildeskål-Nidaros er i en oppbyggingsfase med Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Nordland fylke som drivkrefter. Kystledene er ennå ikke formelt tatt opp i Nasjonalt pilegrimssenters ansvarsområde for den offentlige pilegrimssatsningen.

Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg har siden 2012 vært et utvalg oppnevnt av Kirkerådet for å koordinere og utvikle Den norske kirkes pilegrimsarbeid. Arne Bakken er utvalgets leder. Utvalgets mandat har fått tittelen «Den norske kirke som pilegrimskirke». For tiden er Tor Singsaas Bispemøtets representant i utvalget, Einar Vegge er Nidaros bispedømmeråds representant og Nasjonalt pilegrimssenter er representert ved Berit Lånke. I tillegg er det 5 kirkelige representanter fra andre bispedømmer/fagkretser.

Pilegrimspresten i Nidaros er ansatt av bispedømmerådet og hører med i biskopens og bispedømmerådets fagstab. Stillingen hører administrativt inn under Seksjon Kirkeliv. Pilegrimspresten har kontor ved Nidaros Pilegrimsgård og skal være del av pilegrimsmiljøet, mottaket og fagarbeidet knyttet til Nidaros Pilegrimsgård. Samarbeidsavtalen knyttet til stillingen innebærer også at pilegrimspresten er del av Nidaros domkirkes innsats for å være en pilegrimskirke ved pilegrimsmålet Nidaros.

Det frivillige arbeidet i *Pilegrimsforeningen St. Olav* (PSO) er selve bærebjelken for et gjestfritt pilegrimsmottak i Nidaros. I Nidaros ønskes det at pilegrimene som kommer hit skal bli mottatt personlig av frivillige som ordner formell registrering, utskrivning av Olavs brev/diplom og har tid til samtale om pilegrimserfaringene som er gjort underveis. PSOs utgjorde sammen med frivillighetskoordinator grunnlaget for et mottak av god kvalitet i 2014.

Aktivitet langs de ulike ledene i Nidaros 2014 – eksempler og hovedtrekk

Det er gjennomført mange vandringer som kan knyttes til pilegrimsprestens og bispedømmets pilegrimsvirksomhet i 2014. Vi vil særlig trekke fram lanseringsseilasen langs *Kystpilegrimsleden* og åpningen av *St:Olavsledens ytre led*.

Kystpilegrimsledens seilas gikk fra Stavanger til Nidaros med «Nordstjernen». Riksantikvaren stod bak prosjektet sammen med de aktuelle fylkeskommunene langs kysten. Biskopene og bispedømmerådene i Stavanger, Bjørgvin, Møre og Nidaros deltok aktivt. Nidaros sto for en meget vellykket mottakelse av kystpilegrimene i Trondheim i godt samarbeid med Kystlaget, fylkeskommunen og kommunen. Tradisjonsbåter og entusiaster fra miljøet på Fosenkaia ble aktivert, og strømmen i elva ble regulert ved Leirfossen for å kunne få til gode forhold når biskoper og riksantikvar ble rodd opp elva til Pilegrimsgården.

Seilasen som kom nordfra, fra Gildeskål, ble tilsvarende godt tatt imot. Miljøet rundt Reformasjonsprosjektet på Austrått gjorde en god vertskapsoppgave overfor kystpilegrimene. Denne erfaringen lover godt for en videre utfoldelse av hvordan brytningstiden knyttet til reformasjonshistorien på Austrått, Steinvikholmen og erkebispesetet i Nidaros kan formidles til kystpilegrimer både sørfra og nordfra.

Kystpilegrimsseilasen fra Stavanger ankommer Trondheim.

Og pilegrimer bringer tørrfisk med seg fra nord.

Foto: Gunn Karlsaune

Årets hovedsatsing langs *St:Olavsleden* var vandringen ved olsoktider som markerte åpningen av *ytre led* fra Levanger, over Frosta og Tautra og med båt inn til Trondheim. Olsokfeiring både på Stiklestad og i Trondheim var integrert i pilegrimsvandringen. Vandringsopplegget var bevisst strukturert ut fra møtet mellom Olavsfortellinger og bibelfortellinger og siktet mot å utnytte pilegrimsvandringens transformativt potensiale. Regionalt Pilegrimssenter Stiklestad har vært den viktigste drivkraften i arbeidet med å øke opplevelseskvalitet og tiltak til beste for pilegrimer og vertskap langs *St:Olavsleden*.

Delmål:	At menigheter langs de merkede pilegrimsledene benytter pilegrimsperspektiv i sitt arbeid	
Tiltak:		Indikator:
Fokus ved visitaser og ved godkjenning av trosopp-læringsplaner		Stedstilpassede pilegrimstiltak og godt lokalt pilegrimsvertskap

At pilegrimsledene blir brukt, synliggjør pilegrimstemaet i lokalmenighetene. Derfor er det viktig at det skjer pilegrimsvandringer eller menighetstiltak med pilegrimsprofil langs alle de godkjente ledene i

Nidaros bispedømme. Statistikken viser antall pilegrimer som er registrert ved Nidaros Pilegrimsgård (NPG) år 2010-2014. De som har vandret minst ti mil av pilegrimsleden mot Nidaros og registrerer seg ved pilegrimsmålet, får Olavs brevet. De som har vandret mindre enn ti mil, kan få et Olavsdiplom.

År	Utskrevne Olavs brev – minst 10 mil langs leden	Totaltall pilegrimer registrerte på NPG
2010	165	300
2011	360	600
2012	580	900
2013	380	900
2014	693	1365

Vi ser en betydelig og gledelig økning både i antallet Olavs brev og i antallet pilegrimer for 2014. I tillegg kommer alle som besøker Nidaros som helligsted uten å ha gått langs ledene, eller oppsøkt spesifikke pilegrimstjenester ved Pilegrimsgården/hos pilegrimsprestene.

Selv om Nidaros pilegrimsgårds måltall ikke nødvendigvis gjenspeiler bruken av pilegrimsperspektiv i menighetens arbeid, gir økningen i tallene og beskrivelsen av aktiviteten langs de ulike ledene god grunn til å konkludere med at utviklingen er positiv på dette feltet. Og bispedømmerådets arbeid med trosopplæringsplaner gjennom evalueringssamtaler og annen oppfølging er bevisst på å benytte pilegrimsmotivet i trosopplæringsopplegg på de stedene det ligger til rette for slike muligheter. Også i visitasplanleggingen har bispedømmerådet hatt oppmerksomhet rettet mot hvor det kunne skape merverdi å bruke pilegrimsperspektivene aktivt. Bispevisitasen i Rennebu er et eksempel på at pilegrimsvirksomheten fikk stor oppmerksomhet.

En gradvis forsterkning av bevisstheten om at pilegrimsmotivet kan gi merverdi til menighetens arbeid og felles lokalsamfunnstilhørighet vil kunne vokse fram hvis en får til økt bruk av pilegrimsvandringer og andre pilegrimsrelaterte arrangementer langs alle pilegrimsledene.

Impulser fra den internasjonale økumeniske tenkningen vil kunne forsterke menighetens bruk av pilegrimsmotivet særlig i diakonien, ut fra den overordnede tanken om pilegrimsvandring for rettferd og fred.

Delmål:	Å styrke bevisstheten om Nidaros som pilegrimsmål og helligsted	
Tiltak:		Indikator:
Byvandring i Trondheim med pilegrimsperspektiv		Antall vandring og utvikling av opplegg som tas i bruk.

Risikovurdering

Det er en mulig risiko at Trondheim bys befolkning har liten kunnskap om pilegrimsledene og liten bevissthet om at Trondheim har vært og er en pilegrimsby. Det er viktig å skape en positiv stedsidentitet knyttet til å være vertskap for pilegrimer.

Vurdering av måloppnåelse

For å øke bevisstheten om Trondheim som pilegrimsby har konseptet byvandring i pilegrimsperspektiv blitt prøvd ut og utformet i noe ulike former.

Byvandring i pilegrimsperspektiv er gjennomført av pilegrimsprest både som opplegg knyttet til konferanser, seminarer og omvisningsoppdrag av ulik art. Det har også vært lagt opp fire vandringsskvelder i programmet for «Cafe Olav» som åpne byvandring i Nidaros pilegrimsgård nærmiljø. Temaene «Vann og dåp», «Beskyttelse», «Omsorg» og «Kunnskap» samt «Rett og barmhjertighet» har vært i fokus, og vandringssrutene har vært lagt opp langs ruter som særlig belyser temaet. Genren «byvandring i pilegrimsperspektiv» er utviklet som et forsøk på å kombinere historisk basert kunnskapsformidling og

eksistensielle/religiøse refleksjoner ut fra ulike sider ved pilegrimsmotivet. Også i bispedømmerådets arbeid med bokprosjektet «Vor kristne og humanistiske Arv» i tilknytning til grunnlovsjubileet ble impulser knyttet til pilegrimstradisjonen trukket fram. Kristendommen som en internasjonaliserende kraft i utviklingen av det norske samfunnet både i fortid og samtid blir framhevet i boken. Nidaros som helligsted ble nettopp utlagt i et verdensvidt kirkelig perspektiv.

Delmål: Å styrke pilegrimsarbeidets og Olavsveienes geografiske utbredelse og relevans

Risikovurdering

Pilegrimsaktiviteten og Olavsarven knyttet til pilegrimsmålet kan oppfattes som selvsentrert – ikke minst har debatter i kirke-Norge vist en slik holdning til Nidaros-miljøet og oppmerksomhet om Olavs-arven som identitetsmarkør for Den norske kirke.

For svak lokal forankring av pilegrimsarbeidet i lokalmenighetene.

Vurdering

Det er viktig å vise at pilegrimsbevegelsen bringer et verdensvidt perspektiv med seg, og at Olavsarven slik den utlegges i pilegrimsvirksomheten i sitt vesen må være universell. Med den europeiske kulturveistatusen følger det et ansvar for å utvikle en positiv, attraktiv og samlende identitet for de etter hvert internasjonale Olavsveiene mot Nidaros. På Island, i Finland og i de baltiske landene synes det attraktivt å få del i statusen som Olavsvei. I Sverige og Danmark representerer heller ikke merkelappen Olavsvei noe problem. I Norge er det viktig å legge til rette for at kvalitetene ved lokale helligsteder og geografiske særpreg kan innarbeides som et verdifullt mangfold ved Olavsveiene. Kystpilegrimsleia tydeliggjør kanskje i særlig grad dette anliggendet.

Å sette Nidaros i forbindelse med de store klassiske pilegrimsmålene (som Jerusalem, Roma, Santiago de Compostela) på en reflektert og nyansert måte, kan få fram verdifulle sider ved pilegrimspraksis og teologisk orientering som det er viktig for Nidaros som pilegrimsmål å tenke igjennom – både kritisk og solidarisk.

Kirkelige økumeniske organers utvikling av pilegrimsmotivet med vekt på sosial rettferdighet og diakonale aspekter synes særlig fruktbar å reflektere inn i norsk pilegrimstradisjon.

Hvis pilegrimsmålet Nidaros ikke skulle make å stå for en gjestfri og inkluderende pilegrimstenkning og – praksis vil satsningen ikke være bærekraftig på sikt.

Vurdering av måloppnåelse

Olsokfeiringen med de store gudstjenestene under Olavsfestdagene har synliggjort pilegrimene, særlig i vandregudstjenesten mot Nidarosdomen 28. juli og selve Olsokvaka i Nidarosdomen. Det er svært positivt at stemmer fra ulike internasjonale grupper og lokale pilegrimsleder har blitt hørt i selve gudstjenesten i Nidarosdomen.

I 2014 la Olavsfestdagens åpningsarrangement vinn på vise fram religion som en positiv kraft i samfunnet, særlig gjennom framheving av den flerreligiøse vandringen. Tro er først og fremst en ressurs for samfunnet og ikke primært et problem.

Et samarbeid mellom Nidaros bispedømmeråd, Nasjonalt pilegrimssenter, Trondheim kommune og frivillig pilegrimsnettverk nasjonalt og internasjonalt har gjort det mulig å gjennomføre solid forarbeid for prosjektet «Pilgrims Crossing Borders». Prosjektet knytter pilegrimsmålet Nidaros sammen med Roma og Jerusalem. Det dreier seg om en konkret vandring og om at pilegrimer fra mange land faktisk krysser grenser og utveksler viktige religiøse og kulturelle impulser med hverandre med mål om å skape grobrunn for rettferdig fred. Å besøke levende mennesker ved pilegrimsmålene er viktig, ikke bare stedene. Særlig er dette aktuelt i Det hellige land.

I 2014 er retningen satt for prosjektet, i 2015 skal gjennomføringen skje. Det arbeides med grunnlaget for en «Twinning Agreement» mellom Nidaros biskop/bispedømmeråd og Den evangelisk-lutherske kirke i Jordan og Det hellige land, der pilegrimsvandring og besøk av de tidligste kristne pilegrimsmålene knyttet til Jerusalem, Betlehem og Jesu dåpssted vil være sentrale. De økumeniske pilegrims- og studiesenteret som bygges opp i Jordandalen vil være et særlig utgangspunkt for en slik avtale. Faglig og organisatorisk forankring for dette har vært bygd opp i 2014 gjennom Nidaros-medvirkning ved kirkevigsling ved det økumeniske senteret i jan 2014, oppnevning av Nidaros domprost til styret for senteret og pilegrimsprestens deltakelse på teologi-konferanse og forberedelse i des 2014 til vandringen fra Nasaret til Jerusalem, Betlehem og Jordandalen som skal gjennomføres oktober 2015.

Behov for endring i strategi og tiltak

Arbeidet med å relatere den tradisjonelle pilegrimspraksisen i Norge til en pilegrimsforståelse med vekt på sosial rettferdighet som for tiden utfoldes i økumeniske internasjonale miljø blir viktig. Kirkenes Verdensråd har på sin generalforsamling i Buzan vedtatt at «A pilgrimage for Justice and Peace» skal stå som overskrift over hele Kirkenes verdensråds virksomhet de kommende åtte år. De økumeniske møtene som Trondheim blir vertskap for, med Det lutherske verdensforbund våren 2015 og Kirkenes Verdensråd forsommeren 2016 blir en viktig mulighet til å sette Olavstradisjonene og den teologiske innretning på pilegrimstenkning og –praksis i Norge i fruktbar forbindelse med den økumeniske pilegrimsteologien som nå blir utformet. Dette vil være en videreføring av det økumeniske refleksjonsfellesskapet særlig Brit Lånke var delaktig i ved utforming av tidlige pilegrimsimpulser i Norge, særlig i arbeidet med «Pilgrimage 2000» fram mot årtusenskiftet.

Olavsfestdagene (OFD)

Relasjonen mellom OFD og Dnk hviler på et godt og langt samarbeid i 52 år. Dnk var en av stifterne, og tross endring i styresammensetning i tilknytning til de økonomiske problemene i 2008, er OFDs kirkelige tilknytning fremdeles sterk. Dnk er synlig tilstede under festivalen, gjennom arenaer, gudstjenesteliv og enkeltaktørs innsats, men OFD har gitt uttrykk for at de gjerne ser for seg at et nasjonalt kirkelig arrangement legges til Trondheim i tilknytning til festivalen, for slik å skape gode synergi-prosesser.

Preses og kirkerådets direktør har gitt uttrykk for også et kirkelig ønske om et slikt samarbeid. Høsten 2014 gjorde Nidaros bispedømmeråd vedtak om å arbeide videre sammen med Kirkerådet med mål om å utvikle et sidearrangement. Vedtaket i bispedømmerådet bekrefter også at samarbeid med OFD med tanke på profilering av og rekruttering til Nidaros bispedømme er ønskelig. Målet er at man i årene frem mot 2017 skal etablere et nasjonalt, kirkelig arrangement i sammenheng med OFD. I 2015 vil en arbeidsgruppe med representanter både fra Nidaros bispedømme og Kirkerådet utvikle arrangement for 2015, videreutvikle samarbeidet med OFD, samt strategi for arbeidet fram mot 2017. OFDs virksomhet med arrangementer, konserter og gudstjenester er godt egnet for et kirkelig publikum.

Under festivalen i 2014 arrangerte Nidaros bispedømmeråd et salmeseminar "Salmeskatten - kulturarv for nye tider" ledet av Åge Haavik og Odd Johan Overøye. Seminaret ble holdt i Erkebispegården, og tiltrakk seg omlag 30 deltakere. Bispedømmerådets kulturrådgiver var sterkt involvert i de daglige "Vestfrontmøtene", og undervisningsrådgiver ledet et omfattende trosopplæringsarrangement i domkirkens krypt.

III.IV Rekruttering og frivillighet

Frivillighet

Uoffisielle tall fra menighetene i Nidaros viser i overkant av 10.000 frivillige innen kirkens barne- og ungsomsarbeid, råd, diakoni, kultur m.v. Noen deltar sikkert på flere arenaer og er dermed telt flere ganger, men det sier noe om den store innsatsen av frivillighet som legges ned. I møte med menighetene er frivillighet et tema de fleste er opptatt av. Det er tema på alle visitaser. Flere menigheter har bevissthet om å jobbe strategisk og systematisk med frivillige, men det er også mange menigheter som synes dette er krevende. De ser behovet, men synes det er et vanskelig felt å lykkes i. Det er tidkrevende og spørsmålet blir hvem i den lokale staben/menighetsråd skal gjøre jobben.

Nidarosen – Nidaros bispedømmeråds hederspris ønsker å løfte fram gode representanter for den allsidige virksomheten som skjer innenfor kirke og menighetsliv. I 2014 ble prisen delt ut for 13.gang. 11 kandidater ble foreslått, av disse var om lag halvparten frivillige medarbeidere.

Ungdomsrådet i Nidaros 2014-2015. Foto: Britt Arnhild Wigum Lindland

Risikovurdering:

Både gudsjenestereformen og trosopplæringsreformen fordrer en formidabel innsats av frivillige medarbeidere. Dette er avgjørende om vi skal lykkes med både trosopplæringen og fornyet gudstjenestearbeid i kirken.

Endringer i strategi og tiltak:

Nidaros bispedømmeråd vil i større grad bistå menighetene i å tenke strategisk og systematisk om frivillighet.

Prestedekning

Hovedmålet for bevilgningen til prestedtjenesten er gitt i Tildelingsbrevet fra KUD:

Hovedmål:	Alle menigheter i Den norske kirke skal være betjent av prest
-----------	---

Å sørge for tilstrekkelig prestedekning er en prioritert oppgave for biskop og bispedømmeråd.

2014 har vært et krevende år med hensyn til å sikre alle menighetene i Nidaros tilfredsstillende geistlig betjening. Alle sokn i Nidaros har vært betjent av prest, men Nærøy, Namdal, Orkdal og Fosen prostier har mange vakanser, både ledighet og langtidsfravær pga sykdom. Å rekruttere til faste stillinger og til vikariater har vært vanskelig. Det er få søkere på ledige stillinger.

Å mangle prester er også krevende med hensyn til de som er i stilling. Det er problematisk både med hensyn til arbeidsmengde, uttak av fridager og også på den ønskede kvalitet når tid til forberedelser og planlegging blir knapp.

Kirkemedlemmer pr prestestilling

Delmål:	Indikator:
Menighetene og kirkemedlemmene skal ha god prestedekning	Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr prestestilling

Gjennomsnittlig antall kirkemedlemmer pr prest:

	2012	2013	2014
Nidaros	3039	3022	3030
G.snitt alle BDR		3078	3038

Indikatorerne viser at tilgjengelig presteressurs overfor medlemmene er stabil. Hensynstatt geografi og reiseavstander er det grunn til å tenke at Nidaros har prestedekning på linje med, eventuelt noe under, landssnittet.

Gudstjenester og kirkelige handlinger pr prest

Delmål:	Indikator:	
Prestene skal avholde gudstjenester og utføre kirkelige handlinger	Antall gudstjenester og kirkelig handlinger pr prest	
År	2013	2014
Nidaros bispedømme	81	83
Gj.snitt alle BDR	87	*

*Tall for hele landet foreligger ikke pr.d.d.

Det er en risiko for at det ikke er tilstrekkelig geistlig betjening i deler av bispedømmet. Gjennomsnittlig fordeling av arbeidsoppgaver pr prest, skjuler at det er mange forskjeller mellom de ulike prostiene. Utjevning mellom prostier er krevende både på grunn av geografi, avstander og fastlagte stillingstrukturer som det må omfattende prosessert til for å endre. Økningen i antall gudstjenester og kirkelige handlinger pr. prest skyldes i hovedsak en nedgang i antall prester, se nedenfor.

Vi registrerer at ledighet og sykefravær ikke er likt fordelt mellom prostiene. I tillegg er vikartilgangen best i området rundt Trondheim som også har den beste bemanningssituasjonen. Det kan ikke utelukkes at det er sammenheng mellom vakanser, sykemeldinger og rekrutteringsproblemer. Vi registrerer en markert økning i sykefravær i 2014 på 6,92% fra 4,91% i 2013. Rekruttering, bemanning opp imot sykefravær vil måtte ha et særlig fokus i tiden fremover.

Det er en viktig oppgave å legge til rette for en god fordeling av presteressursen mellom prostiene slik at kirken i Nidaros kan være tilstede i alle menigheter på en mest mulig likeverdige måte. Dette hensynet lå til grunn når bispedømmerådet behandlet ressursfordelingen i 2014. Begrunnet i de økonomiske rammer som bispedømmet har til disposisjon, har bispedømmerådet sett seg nødt til å redusere med tre prestestillinger. Reduksjonen skjer i Namdal, Nord-Innherad og Fosen prostier. Reduksjon skal skje ved ledighet, og det ser ut til å kunne gjennomføres med virkning for store deler av 2015. Arbeidet med reduksjon er imidlertid krevende i lys av å sikre fordelingen av presteressursene på en likeverdige måte.

Økonomisk vil det også fortsatt være krevende fordi lønnsglidning og effektiviseringskrav i tildeling «spiser opp» effekten av innstrammingene.

Rekruttering

Delmål:	Indikator:
Styrke rekrutteringen til prestedtjenesten	Antall tilsatte prester

Antall tilsatte prester - presteårsverk, Nidaros.

2010	2012	2013	2014
118	119	120	118,6

Tallene inkluderer menighetsprester, proster og spesialprester og 4 personer som er uten godkjent utdanning, men i lengre (over 12 mnd) midlertidig engasjement som prestevikarer.

Vurdering

118,6 årsverk er i underkant av forsvarlig betjening i forhold til de oppgaver som prestene er pålagt. Omfang av gudstjenester og konfirmantundervisning må derfor vurderes konkret fra prosti til prosti. For å sørge for at menighetene blir betjent på en forsvarlig måte, er det inngått ulike avtaler med ikke-viglede medarbeidere som påtar seg ulike deloppgaver som f.eks. konfirmantundervisning. Denne type avtaler har et noe variabelt omfang, men utgjør opp mot 1 årsverk.

Det brukes betydelige midler til innleie av vikarer. Utfordringen er i stor grad at det ikke er kvalifiserte vikarer tilgjengelig. Med mange vakanser over lang tid, lyktes det i høst å få tilgang på flere vikarer, bla i Orkdal prosti. Dette ga negativt utslag på økonomien, men både av hensyn til de faste ansatte og for å få utført tjenester var det nødvendig for en periode.

Delmål:	Indikator:
Styrke rekrutteringen til prestedtjenesten	Antall ledige prestestillinger

Antall ledige stillinger

2011	2012	2013	2014
5	5	6	12

Pr. november 2014 var hele 12 prestestillinger ubesatt. Av disse var 7 stillinger i prostier med store rekrutteringsutfordringer. 4 personer uten godkjent utdanning er tilsatt midlertidig i prestestillinger. Mange steder løses oppgavene gjennom en kombinasjon av at flere personer har inngått arbeidsavtaler knyttet til deler av oppgaver innenfor prestedtjenesten.

Medarbeidere lønnet på pensjonistvilkår (pensjonerte prester) utgjorde i 2014 4,0 årsverk, en økning på 1,6 årsverk fra 2013.

Risiko

I prostier der det er mest krevende å skaffe forsvarlig geistlig betjening er det en risiko for at det kan gå ut over kvaliteten og omfanget på de kirkelige tjenestene. Det er også risiko knyttet til slitasje og belastninger for de faste ansatte i området.

Tiltak

Vi bruker teologistudenter som sommervikarer og er bevisst på å pleie kontakten med disse gjennom året. Alle sommervikarer, studenter fra Nidaros og studenter knyttet til Nidaros gjennom VTP, ble invitert til Nidarosdomen til «det hellige døgnet» under Olsok og til mottakelsen til preses på Olsokdagen. Dette

vil bli fulgt opp årlig fordi vi ønsker et samlingspunkt i løpet av sommeren og vise noe av bispedømmets særpreg. I desember inviterte vi på ny til førjulssamling i Oslo. Tiltakene ble godt tatt i mot og er med å bygge relasjoner mellom studenter og bispedømmet.

Vi fremsnakker prestetjenesten og Nidaros bispedømme i sammenhenger hvor vi møter potensielle søkere eller unge som vurderer utdanningsløpet. Vi har kontakt med skoler og utdanningsinstitusjoner, og følger opp enkelte personer i ulike yrker som vurderer, eller gjennomfører utdanning til prestetjeneste (second career).

I kontaktmøter og på prostemøtene er rekrutteringstemaet ofte til diskusjon, og før jul ble det nedsatt ei arbeidsgruppe som skal samle og systematisere ideer og forslag som skal munne ut i en plan med forslag til tiltak på kort og lang sikt, regionalt og nasjonalt. Vi ser at det må jobbes på tvers av prostigrenser, det avdekkes også behov for differensiering av presteoppgaver når ressursen er så knapp som enkelte steder.

Tilsetninger

Delmål:	Indikator:
Styrke rekrutteringen til prestetjenesten	Antall fratrådte prester til ikke-prestestillinger

Antall tilsetninger og fratreden, utlysninger og søkere i Nidaros i 2014

Antall utlysninger	Antall søkere	Antall tilsetninger	Antall fratrådte
12	40	7	9

Av de 9 fratrådte prestene gikk 2 over i ikke-kirkelig stilling. Av 40 søkere var det flere som ikke var kvalifiserte og flere som søkte mange stillinger. Det rulle tallet kvalifiserte søkere var derfor betydelig lavere. Ved utlysning av en studentpreststilling opplevde vi å få seks søkere, noe som er oppsiktsvekkende mange. Antall tilsetninger i relasjon til antall utlysninger bekrefter den utfordrende rekrutteringssituasjon.

Ledelse av prestetjenesten

Mål	Bispedømmerådet, biskopene og prostene skal ivareta god ledelse av prestene, sørge for at prestene har gode arbeidsvilkår og at tjenesten er tilpasset lokale forhold og utfordringer.
-----	--

God ledelse er avgjørende for å sikre god prestetjeneste i menighetene og for å sikre prestene gode arbeidsvilkår.

Prostene leder og fordeler arbeidsoppgavene. De gjennomfører jevnlig stabsmøter, medarbeidersamtaler, milepælsamtaler og andre typer tjenestesamtaler. På denne måten skal hver enkelt ansatte følges opp og leder se til at den enkelte blir ivaretatt og får nødvendig støtte for å utføre sine oppgaver. Prosten skal også se til at prestene får tatt ut ferie og fritid etter inngåtte avtaler.

Virksomhetsoverdragelsen fra statlig til kirkelig arbeidsgiver som skal gjennomføres i 2017 er krevende. Det kan være risiko for at arbeidstakere som vil være 62 år eller eldre i 2017, vil velge å avslutte prestetjenesten. Dette vil være kritisk med hensyn til bemanningssituasjonen. God og oppdatert informasjon om virksomhetsoverdragelsen og at alle ansatte opplever trygghet for videre tjeneste er svært viktig. Samhandling og tillit mellom ansatte og ledelse er særlig nødvendig i tider med omstilling. Kontakt og dialog mellom prester, prost og biskop må styrkes. Informasjon og medbestemmelse må oppfylles. Kontaktmøter på prostnivå og bispedømmenivå er viktige arenaer for slik samhandling.

Gjennom prostemøter, prosteveiledning, ledelsesdialog og en ny «prostehåndbok» som skal sikre kvalitet og likebehandling i prostetjenesten, vil vi ha fokus på god ledelse.

Arbeidsvilkår

Ansattes arbeidsvilkår handler om en rekke forhold. I dette avsnittet velger vi å vektlegge sykefravær og prestenes lønnsforhold. Begge temaer er har det vært fokus på i 2014.

Sykefravær

Sykefravær er en viktig indikator for ansattes arbeidsvilkår og arbeidsmiljø.

Sykefravær, alle ansatte	2012	2013	2014
Nidaros	4,44 %	4,91 %	6,92 %
Alle BDR			4,5 %

Tabellen viser totaltall for både presteskap og administrativt ansatte. Når det gjelder detaljer knyttet til kjønnsfordeling, viser vi til eget punkt under likestillingsrapporteringen.

Sykefraværet har steget betydelig det siste året og ligger over snittet i øvrige bispedømmer. Det er en utvikling som vi må arbeide for å snu. Særlig vil vi peke på to ulike faktorer som vi vil gi oppmerksomhet fremover:

- Den vanskelige rekrutteringssituasjonen og medfølgende mangel på prester, medfører belastninger på ansatte som kan medføre økt sykefravær. Det blir en selvforsterkende sirkel.
- Konflikter og liknende relasjonsutfordringer kan medføre sykemeldinger. Fokuset på dette arbeidet i 2014 må fortsette.

Konflikter utgjør en trussel med hensyn til kirkens omdømme, menighetens drift og for de ansattes arbeidsmiljø. Det er derfor viktig å forebygge slike saker gjennom et systematisk HMS-arbeid og gjennomføre tiltak så tidlig som mulig når de oppstår. Også i Nidaros har vi hatt noen slike krevende saker siste år.

Omfang og kompleksitet varierer fra sak til sak. Uansett, denne type saker er ressurskrevende både for menighetene, de involverte partene og for bispedømmet som helhet. De t har også en økonomisk side som i enkelttilfeller kan bli betydelig.

Forebyggende tiltak må alltid stå i fokus for å unngå opprivende konflikter.

- Forebyggende tiltak som god ledelse, veiledning, stabsutvikling etc.
- Sette inn nødvendig støtte og bistand ved konflikter og samarbeidsutfordringer.
- Styrke samhandling mellom ledelse, ansatte, vernetjenesten, tillitsvalgte (og fellesrådet).
- Følge rutiner og regelverk og respektere de ulike roller/instanser i håndteringen,

Lønn, presteskapet

I 2014 var det stor oppmerksomhet på lønns spørsmål knyttet til hovedtariffoppgjøret med påfølgende «uro» lokalt i etterkant. Soknepreststillingene ble overført til lønnsramme som igjen medførte forventninger om lønnsutvikling knyttet til reell ansiennitet. Det fulgte ikke penger med fra staten for å plassere alle etter reell ansiennitet.

Lønn er en viktig faktor med hensyn til å tilby de ansatte gode og «konkurransedyktige» arbeidsvilkår.

Lønn i ulike stillinger:

(Alle tall i tusen kr)

	Prost	Sokneprest	Kapellan	Prostiprest	Spesialprest
Nidaros	663	523	483	537	535
Gj.snitt alle	660	521	484	513	528

Snittlønnen i Nidaros ligger noe over landsgjennomsnittet. Ser vi tallene i forhold til alder får vi denne tabellen:

	Under 40 år	40-49 år	50-59 år	Over 60 år
Nidaros	482	522	548	579
Gj.snitt alle	477	511	537	559

Snittlønn i forhold til alder viser at lønnsnivået i Nidaros er konkurransedyktig i forhold til øvrige bispedømmer. Brutt ned på de enkelte bispedømme ligger Nidaros på en gjennomgående tredje plass, like under Nord- og Sør-Hålogaland.

Lønnsveksten i 2014 var på 4,89 % i Nidaros og tilsvarende gj.snitt for alle bispedømmer var 3,43 %.

Opplæring nytilsatte

Delmål:	Indikator:
Nye prester skal få en omfattende og god innføring i prestedtjenesten	Gjennomsnittlig antall dager med opplæring for nytilsatte prester.

Gjennomsnittlig antall dager med opplæring for nytilsatte

2013	2014
4	4

Bispedømmet har etablert innføringsprogram for alle nytilsatte. Hvert semester gjennomføres det nytilsatt-dag på bispedømmekontoret. Prosten har ansvar for lokal innføring etter egen plan.

Det er innført obligatorisk innføringsprogram for nyutdannede i regi av Bispemøtet. I Nidaros omfattet det 3 personer i 2014. Disse deltok i sentral innføringsuke i tillegg til å delta på bispedømmenivå og lokalt i prostiet.

I det obligatoriske innføringsprogrammet for nyutdannede og det ordinært innføringsprogrammet for alle nytilsatte er det ulike aktører som har ansvar for gjennomføring. Det er en risiko for at noe glipper mellom aktørene og/eller nivåene. For å sikre mot dette skal gjennomføring av programmet kvitteres ut og sendes prost og bispedømmeadministrasjonen.

Etter- og videreutdanning

Delmål:	Indikator:
Prestene skal ta del i etter- og videreutdanning	Antall studiedager pr. prest

Antall studiedager pr prest

	2012	2013	2014
Nidaros	6,4	8,1	9
Gj.snitt all BDR	7,6	8,7	

Det er registrert 1064 studiedager totalt i bispedømmet for presteskaper. Dette er en økning fra siste år og kan skyldes bedre rapportering. I dette tallet ligger det studiedager i prostiene, felles etterutdanningsuke for alle prester og ulike gjennomførte studieprosjekt innvilget via Regionalt etterutdanningsutvalg.

Med etterutdanningsuke med 80 deltakere, 4 prostier som har gjennomført utenlands studietur, studieprosjekt i prostiene og særskilte midler til støtte til kurs og konferanse, har nær alle prester deltatt i noe etterutdanning i løpet av året.

Antall søkere til utlyste etter- og videreutdanningsprogram i regi av Kompetanserådet kunne være større. Følgende forhold kan ha betydning og må derfor vektlegges i bispedømmets kompetanseutviklingsprogram fremover:

- relevante kurs, interessante tema.
- tilstrekkelig økonomiske støtteordninger.
- tilrettelegge kurs slik at de passer inn i en travel hverdag med jobb og familieforpliktelser.

Vi spør også hvorvidt det er samsvar med de strategier og målsettinger som er vedtatt og den kompetanseheving som foregår? Bispemøtet vedtok ny nasjonal kompetanseplan; prest og kompetanse i 2014. Oppfølging av den vil bli sentral for både å sikre oppslutning og kvalitet i kompetansearbeidet i Nidaros fremover.

Veiledning

Delmål:	Indikator:
Prestene skal ha regelmessig veiledning	Andel prester som har deltatt i veiledning

For å sikre god kvalitet på prestatjenesten og ivareta de ansattes behov for systematisk refleksjon og bearbeiding av erfaringer i tjenesten, er det utbygd et variert veiledningstilbud. Oppslutning om tilbudene er avhengig av at den de ansatte opplever tilbudet som både relevant og tilrettelagt slik at det kan gjennomføres i en travel hverdag. For bispedømmerådet er det en utfordring å avsette tilstrekkelig økonomi for å gjennomføre de ulike programmene.

Andel prester som har deltatt i veiledning

	Andel	Antall
2013	32,5 %	39
2014	40 %	47

Abv-veiledning i grupper eller individuelt utgjør den største gruppen (41 av 47)

I samarbeid med kirkevergene ble det igangsatt stabsveiledning i alle staber i bispedømmet. Det var en oppfølging av AFI-rapporten fra 2013 om arbeidsmiljøkartlegging. Opplegget omfatter ca 450 ansatte i begge arbeidsgiverlinjer. Det gjennomføres regionale oppstartssamlinger og deretter 5 lokale samlinger i alle staber. Et eget studiehefte er utarbeidet i samarbeid med kirkevergene/KA. Opplegget avsluttes 1. halvår 2015. Oppslutningen om dette er ikke med i tabellen ovenfor. Tilbakemeldingene på dette har vært gode.

Bispedømmet tilbyr utover dette et variert veiledningstilbud: Kollegastøtte, mentorprogram, individuell abv, gruppe abv, stabsveiledning, og oppfølging tilpasset den enkeltes behov. I tillegg er det egen veiledning for prostene.

Livsfasetilpasset tjeneste

Det er utviklet en livsfasetilpasset plan. Det er inngått avtale om seniorpolitiske fridager for de over 62 år. Det er åpenhet for å imøtekomme behov for redusert arbeidstid for småbarnsforeldre og uttak av AFP for de over 62 år. Særskilt tilrettelegging ved behov iverksettes. Gjennomføring av tilpasset tjeneste er avhengig av en tilstrekkelig grunnbemanning og at det finnes tilstrekkelig økonomi til å gjennomføre tiltakene. For å nå målsettingene om tilpasset tjeneste, må det bli bedre balanse mellom bispedømmets økonomiske rammer og de oppgaver som skal løses.

Boligordning for prester

Departementet har varslet at boplikten skal avvikles. Tidspunktet er ikke avklart.

Andel prester i boligordning

	2013	2014
OVF bolig med boplikt	30,2 %	28,2 %
Kommunal bolig med boplikt	26,2 %	29,1 %
Uten tjenestebolig	43,7 %	43,7 %

Ingen har søkt om fritak for boplikt i 2014. Ved opphør av bopliktordningen vil det være avgjørende at boligordningen som skal kompensere på rekrutteringssvake steder, kommer på plass samtidig med at bopliktordningen avvikles. Avviklingen skaper i seg selv en usikkerhet som ikke er heldig for rekrutteringen.

IV Styring og kontroll i virksomheten

Styring og kontroll

Bispedømmerådet bruker mål- og resultatstyring som styringsprinsipp slik det er forutsatt fra departementet. I virksomhetsplanen – og i rapportering – er det lagt vekt på å tydeliggjøre mål/-oppnåelse, risikovurderinger og vurderinger av tiltak og strategiske grep.

Likestilling

Likestillings- og diskrimineringslovet pålegger statlige virksomheter en aktivitetsplikt. Statlige arbeidsgivere har i tillegg en redegjøringsplikt. Lovverket som ligger til grunn for rapporteringen er Likestillingsloven, Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, Diskrimineringsloven om etnisitet og Diskrimineringsloven om seksuell orientering.

Kjønnsbalanse i prestestillinger

Mål:	Det skal motiveres og legges til rette for at flere kvinner søker tjeneste som menighetsprester og innehar lederstillinger i kirken
-------------	---

Delmål:	Indikator:
Andelen kvinnelige prester, proster og biskoper skal økes.	Andel kvinner i faste prestestillinger

Andelen kvinner i faste prestestillinger

2011	2012	2013	2014
36,8 %	37,0 %	39,2 %	35,9
Gjennomsnitt alle BDR		29,4 %	29,9

Vi registrerer en nedgang i andelen kvinner i faste prestestillinger. Dette skyldes trolig den generelle rekrutteringssituasjon som medfører at det ofte er bare en aktuell søker, og at derfor likestillingshensynet ikke kommer til anvendelse i selve tilsettingen fordi en mangler reelle valgmuligheter.

Tabellen nedenfor viser også at det er noe svakere kjønnsbalanse både med hensyn til søknader og tilsettinger av kvinner i bispedømmet i 2014 i forhold til 2013. Alle tiltak som gjør det attraktivt for kvinner å være i prestestilling er viktig. Gode ordninger mht fridager, avspasering og permisjoner er viktig for å stimulere til å være i jobb.

Andelen kvinner – søknader og tilsettinger

	Søknader 2013	Søknader 2014	Tilsettinger 2013	Tilsettinger 2014
Nidaros	49 %	33%	58 %	29%
Gj.snitt alle BDR	36 %	32%	40 %	38%

Delmål:	Indikator:
Andelen kvinnelige prester, proster og biskoper skal økes.	Andel kvinner i stillinger som prost og biskop

Andelen kvinner i stillinger som prost og biskop

2012	2013	2014
38,5 %	42,9 %	42,9 %
Gj.snitt alle BDR	27,4 %	26,1 %

Her er det ingen endring siste år i Nidaros, mens snittet på landsbasis er gått ned. I et kjønnsperspektiv er rekrutteringssituasjonen god i Nidaros. På ledernivå er imidlertid tallene små, og det betyr at en endring i stilling gir store utslag i prosentandelen. Det er derfor viktig fortsatt å ha fokus på å rekruttere kvinner til lederstillinger gjennom å prioritere og stimulere kvinner til å ta lederutdanning.

Lønn i prestestillinger - kvinners andel i forhold til tilsvarende gruppe av menn

	Prost	Sokneprest	Kapellan m.m.	Andre	Totalt
Nidaros 2014	101 %	97	101 %	99 %	98 %
Nidaros 2013	105 % *	97 %	93 %	98 %	98 %
Nidaros 2012	107 % *	97 %	97 %	93 %	98 %
Alle BDR totalt 2014	100 %	98 %	100 %	96 %	97 %
Alle BDR totalt 2013	102 %	98 %	96 %	99 %	98 %
Alle BDR totalt 2012	101 %	98 %	99 %	94 %	97 %

* i 2012 og 2013 omfattet tallet også biskoper.

Kvinnens andel av lønn viser at lønnsnivået blant kvinnelige proster er noe høyere enn tilsvarende for menn, men forskjellen er liten. For andre prestegrupper ligger kvinners lønn noe under tilsvarende gruppe av menn.

Vurdering

Det er forholdsvis små forskjeller. Blant sokneprester og kapellaner kan forskjellen forklares med ulik alderssammensetning; det er flere eldre menn enn kvinner i disse stillingskategoriene.

Tiltak

Ved tilsetninger og lokale lønnsforhandlinger skal kvinner sikres en lønnsutvikling minst på høyde med menn. Dette er nedfelt i lokal lønnspolitisk plan.

Kjønnsbalanse i administrative stillinger

	Ledere		Rådgivere		Konsulenter		Totalt	
	Antall	Kvinner	Antall	Kvinner	Antall	Kvinner	Antall	Kvinner
Nidaros 2014	3	33%	10	60%	3	67%	16	56 %
Nidaros 2013	3	66 %	11	45 %	3	67 %	17	53 %
Nidaros 2012	3	33 %	10	50 %	3	100 %	16	56 %
Alle BDR totalt 2014	52	35 %	153	52	36	89 %	241	53 %
Alle BDR totalt 2013	40	42 %	96	53 %	32	91 %	168	58 %
All BDR totalt 2012	37	32 %	90	52 %	39	92 %	166	57 %

Vurdering

Kjønnsbalansen er rimelig god i administrative stillinger. Ledergruppen består nå av en kvinne og to menn, med kvinnelig toppleder.

Tiltak

Fortsette dagens praksis med at stillinger lyses ut med at det vil tas hensyn til en balansert kjønnsammensetning i staben.

Lønn i administrative stillinger - kvinners andel

	Ledere	Rådgivere	Konsulenter	Totalt
Nidaros 2014	116 %	95 %	100 %	97 %
Nidaros 2013	112 %	86 %	99 %	94 %
Nidaros 2012	91 %	86 %		82 %
BDR totalt 2014	88 %	96 %	100 %	88 %
BDR totalt 2013	93 %	96 %	99 %	87 %
BDR totalt 2012	92 %	96 %	97 %	88 %

Vurdering

Kvinnerns andel av lønnsnivået gjenspeiler i hovedsak stillingskategoriene. På rådgivernivå er kvinners andel lavere enn menn, men forskjellen er redusert siste år.

Tiltak

Ved tilsetninger og lokale lønnsforhandlinger skal kvinner sikres en lønnsutvikling minst på linje med menn, jfr. lokal lønnspolitisk plan.

Deltidsstillinger

	Deltid presteskap		Deltid administrasjon	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Nidaros 2014	7 %	4 %	22 %	0 %
Nidaros 2013	8 %	3 %	22 %	12 %
Nidaros 2012	13 %	1 %	22 %	14 %
Alle BDR totalt 2014	12,8 %	6,3 %	12,8 %	6,3 %
Alle BDR totalt 2013	10 %	6 %	22 %	10 %
All BDR totalt 2012	10 %	7 %	21 %	12 %

Vurdering

I presteskaper er det ingen faste stillinger som er normert deltid. De som jobber deltid blant prestene gjør det etter eget ønske. I administrasjonen er det to deltidsstillinger på henholdsvis 60 % og 50 %. Begge innehas av kvinner.

Tiltak

Ved utlysning av stillinger i administrasjonen bør det gjøres vurderinger knyttet til muligheten for å tilby hele stillinger.

Midlertidige stillinger – presteskaper

	Midlertidig presteskap		Midlertidig administrasjon	
	Kvinner pst.	Menn pst.	Kvinner pst.	Menn pst.
Nidaros 2014	17 %	12 %	6 %	0 %
Nidaros 2013	19 %	11 %	0 %	0 %
Nidaros 2012	18 %	10 %	0 %	0 %
Alle BDR totalt 2013	13 %	8 %	26 %	11 %
Alle BDR totalt 2012	15 %	8 %	6 %	2 %

Vurdering

Midlertidige stillinger forekommer i noen grad i presteskaper og skyldes først og fremst rekrutteringssituasjonen. Når det ikke er kvalifiserte søkere til stillinger, kan «ikke-kvalifiserte» søkere tilsettes midlertidig, jfr. Personalreglement for prester i Dnk. Også ordinerte prester tilsettes midlertidig ved vakanser i stilling og under lengre sykemeldingsperioder.

Midlertidige tilsetninger i administrasjonen forekommer kun ved vakanse og/eller ved sykepermisjon.

Tiltak

Det er ønskelig å begrense bruken av midlertidig tilsatte. Svak søker tilgang av kvalifiserte søkere til faste prestestillinger gjør at det forekommer noe midlertidig tilsetting i presteskaper. Det er derfor viktig å styrke søker tilgangen.

Foreldrepermisjon

	Foreldrepermisjoner	
	Kvinner	Menn
Nidaros 2014	1,5 %	0,8 %
Nidaros 2013	4,0 %	0,3 %

Alle BDR 2014	2,0 %	0,5 %
---------------	-------	-------

Gjeldende regelverk og ansattes eget ønske ligger til grunn for vår praksis. Dagens praksis videreføres.

Sykefravær

	Legemeldt fravær presteskap		Legemeldt fravær administrasjon		Totalt sykefravær	Totalt sykefravær	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn		Kvinner	Menn
Nidaros 2014	7,4 %	3,6 %	9,9 %	0	6,92 %	11,2	4,3
Nidaros 2013	6,2 %	2,3 %	12,0 %	1,0 %			
Nidaros 2012	6,9 %	4,3 %	4,0 %	1,0 %			
Alle BDR 2014					4,74 %	7,7 %	3,3 %

Vurdering

Sykefraværet i Nidaros ligger over øvrige bispedømmer, og betydelig over målsettingen om sykefravær under 4 %. Kvinners sykefravær er spesielt høyt og bekymringsfullt. Langtidssykefravær i administrasjonen de to siste årene gir høyt utslag.

Tiltak

Sykemeldingsstatistikken følges opp kvartalsvis og er gjenstand for samtale i alle RAMU-møter. Prostene følger opp den enkelte sykemeldte og har ansvar for oppfølgingsplaner og rapportering.

Likestilling på bakgrunn av etnisitet

15 % av presteskapet er utenlandske statsborgere, hovedsakelig fra Europa. Antallet er noe redusert siste år. Disse medarbeiderne utgjør en verdifull ressurs og er avgjørende for å oppnå en tilfredsstillende prestedekning. I administrative stillinger er det ingen fast tilsatte med annen etnisk bakgrunn. Men høsten 2014 inngikk bispedømmerådet avtale om praksisplass i samarbeid med Trondheim kommune. Fra november 2014 har Haimanot Shibat fra Etiopia hatt praksisplass innenfor administrasjon og økonomi.

Tiltak

For utenlandske prester må det legges vekt på å styrke innføring i norske forhold og kulturførståelse samt gi bedre språkopplæring. Det må balanseres mellom særlige tiltak og fellestilltak i prostiene, slik at det ikke fremmes uheldige tendenser til forskjellsbehandling. Ledere og alle tilsatte må ha fokus på nulltoleranse for diskriminerende adferd.

Likestilling på bakgrunn av religion

Vurdering

Kirkeloven setter krav om medlemskap i Dnk, (KL § 29). For prester gjelder i tillegg særlige bestemmelser, jfr. kvalifikasjonskrav for prest og bestemmelser knyttet til ordinasjon. Bestemmelsene om likestilling på bakgrunn av religion har derfor ikke relevans for presteskapet.

I administrasjonen gjelder KL § 29, men det er mulighet for å utøve skjønn knyttet til å gi fritak. Dette vil det kunne gjøres for stillinger som ikke har undervisnings-, forkynnings- og veilederansvar knyttet til seg. Det er ingen ansatte med annen religiøs tilknytning, men en medarbeider har medlemskap i annet kirkesamfunn.

Tiltak

Ingen tiltak settes i gang, men ved utlysning av rene administrative stillinger bør det vurderes å fravike krav om medlemskap allerede ved utlysning.

Likestilling på bakgrunn av funksjonsnedsettelse

Alle stillinger lyses ut med følgende ordlyd: «.. vil legge forholdene til rette for mennesker med nedsatt funksjonsevne». Det er tilsatt en håndfull medarbeidere som har behov for særlig tilrettelegging på bakgrunn av denne bestemmelsen.

Vurdering

De tiltak som er nødvendig fungerer bra og imøtekommer de behov som finnes.

Tiltak

Vi vil videreføre dagens tilrettelegging i nært samarbeid med de det gjelder.

Særskilt om lære plasser

Statlige virksomheter er oppfordret til å opprette 1 lære plass pr 100 ansatte for unge under 30 år med funksjonsnedsettelse.

Vurdering

Virksomheten har ingen lære plasser og det er ikke aktuelt å opprette slike.

Helse-, miljø- og sikkerhet/Arbeidsmiljø

Det er utarbeidet et omfattende HMS-planverk i bispedømmet som er tilgjengelig på bispedømmets nettsider: <http://www.kirken.no/nidaros/index.cfm?id=112317>

Hovedtrekkene i planverket er:

- HMS-perm med en rekke dokumenter
- IA- oppfølging som inkluderer sykemeldingsoppfølging
- Oppfølging ved særskilte belastninger i tjenesten
- Rutiner for konflikthåndtering
- Rutiner ved mobbing og trakassering
- Avviksmeldingsskjema
- Beredskapsplan ved mistanke om seksuelle overgrep
- Handlingsplan mot overgrep
- Skjema for årlig HMS-undersøkelse

Årlig HMS-runde med omfattende spørreundersøkelse gjennomføres hver høst. Vernetjenesten legger frem samlede resultater for RAMU, prostemøtet og bispedømmet merådet.

Beredskap og krisehåndtering

Plan ved ulykker og katastrofer i Nidaros bispedømme finnes på bispedømmets nettsider:

<http://www.kirken.no/nidaros/index.cfm?id=173559>

Kunnskap om planverket og god informasjonsflyt er avgjørende i en krisesituasjon.

Etter trusselvurderingen sist sommer med forhøyet beredskap, er det gjennomført tiltak knyttet til bedre rutiner, oversikt og kontaktinformasjon ved ferie og fri for alle ledere og LRS-prester, slik at informasjonsflyten skal sikres ved ulykker og katastrofer og at nødvendig nøkkelpersonell er å få tak i. Det er skjerpet inn at LRS-presternes ferie koordineres. Planverket er på plass og anses å være tilstrekkelig. Prostene har ansvaret for å få på plass lokale avtaler med kirkelig fellesråd og menighetsråd om bistand og samarbeid ved ulykker og katastrofer. De har også et ansvar for å gjøre planverket godt kjent blant alle

ansatte i prostiet i samarbeid med kirkevergene.

Fellesføringer i staten, herunder fjerning av «tidstyver»

Statlige virksomheter skal i rapportere om arbeidet med fjerning av «tidstyver». Det vil si effektivisering av egen drift, regelforenkling og andre forenklingstiltak i egen virksomhet og overfor innbyggere, næringsliv og offentlige instanser. Vi ble innen 1. september 2014 bedt om å sende forslag til forenkling av regelverk og prosedyrekrav fastsatt av andre. I den anledning meldte vi inn rapporteringsprosedyrene knyttet til trosopplæringsmidlene. Prosedyrene er svært omfattende og urimelig mye arbeidstid går til rapportering.

Oppfølging av evt revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen

Revisjonsberetningen for 2013 inneholdt ingen merkander.

Evt vesentlige endringer i opplegget for styring og kontroll, som avdekket styringssvikt, feil og mangler

Regnskapsmessig merforbruk

Årsregnskapet for 2014 kom ut med merutgiftene ca 500.000 høyere enn forventet. Det er avdekket svært høy utbetaling av reiseregninger den siste måneden av året. Her vil det bli gjennomført tiltak med frister og kontrollrutiner for å få større regularitet i innsending av reiseregninger. Prostene blir bedt om å følge opp tettere for å sikre bedre kontroll over utestående og bedre budsjettstyring.

Mangelfullt statistisk materiale

Da Etatsstatistikken og tallmaterialet fra SSB forelå til analyse og bruk i årsrapporteringen viste den seg å være svært mangelfull. Etatsstatistikken manglet tallmaterialet fra 20% av menighetene i Nidaros. Tallene som forelå var ikke tilstrekkelige til å analysere utviklingen i bispedømmet. Det er gjort et betydelig manuelt arbeid for å skaffe tilveie pålitelige tall og bearbeide materialet. Tallmaterialet avviker følgelig fra Etatsstatistikken og SSBs tall. Det er urovekkende at menighetene ikke innrapporterer innen fastsatt frist, og dette må følges opp for kvalitetssikring av det årlige statistikk materialet.

V Vurdering av framtidsutsikter

Grunnleggende handler bispedømmets framtidsutsikter om en forpliktelse på det kristne budskap slik vi har fått det overlevert, og bringe dette budskap ut til mennesker i vår tid, til tro og etterfølgelse.

Dette grunnleggende oppdrag ligger som en forutsetning for alle de ulike vurderinger, målsettinger og tiltak som det redegjøres for også med tanke på framtiden.

Grunnlovsendringene som dannet grunnlag for videre arbeid med et tydelig skille mellom kirke og stat er det mest sentrale som skjer de nærmeste årene. Tidsplanen som er lagt fram til kirken opprettes som selvstendig rettssubjekt og virksomhetsoverdragelse pr 1. januar 2017, bærer bud om at mange viktige avgjørelser og debatter skal skje de to nærmeste årene, både blant politikere og kirkens myndigheter. Kirken står overfor store endringer knyttet til virksomhetsoverdragelsen, men også med ny Kirkeordning som er planlagt innen 2020. Skillet fra staten er ønsket fra kirken. Allikevel er usikkerheten der for «det ukjente». Om vi lykkes som kirke avhenger av at vi får med alle medarbeidere over i ny virksomhet. Med den knapphet på presteressurser vi har i dag, er det svært avgjørende. Det er et lederansvar å skape trygghet under den omstilling som skjer, å gi informasjon og la de ansatte få medvirkning i den grad at de får eieforhold til det som skjer. Det blir en svært viktig oppgave framover. Her er staten profesjonell og en god støttespiller, men det kreves at vi som kirke viser at vi er oss oppgaven verdig.

Ved årsrapporteringen har vi fått bekreftet den langsiktige hovedtendensen om at besøkstall og oppslutning i Den norske kirke svekkes. Det rokker ved de forutsetninger som staten har satt for å understøtte kirken økonomisk. Og da er det naturlig å stille spørsmål med hva som vil skje? Hvilken oppslutning må til for å bekrefte vår karakter som folkekirke?

For kirka er det viktig å forholde oss nøkternt og ærlig om de tall som foreligger. Like viktig er det å tenke offensivt og kreativt om veien videre. Vi er i begynnelsen av et svært viktig og interessant arbeid knyttet til hvordan kan vi snu trenden. Bispedømmerådets strategiarbeid blir viktig i dette arbeidet. Her må vi våge å tenke nytt og utradisjonelt, både strukturelt og ressursmessig. Skal vi skaffe oss erfaringer gjennom pilotmenigheter som vil gjøre ting annerledes enn i dag? Hva med en differensiering av gudstjenestetilbudet og samarbeid på tvers av menighetene. Hvordan skal vi tenke relevant, strategisk og strukturelt om forskjellen på å være kirke i byen og på landet? Vi har ressurser. Vi må tørre og evne å skape rom og begeistring for endring. Vi må både gi handlingsrom til medarbeidere som evner å tenke nyskapende og kreativt og trygghet for de som trenger det. Vi vil måles på om vi er relevant både for dagens og for morgendagens medlemmer i den grad vi evner å stå i skjæringspunktet mellom kontinuitet og fornyelse.

Oppslutning om dåp er en viktig indikator for folkekirken. Dåpstallene har gjennom noen år hatt en fallende kurve. Dette utviklingstrekket tas på ramme alvor og gjenspeiler seg i et vedvarende fokus i lokalkirkelige staber og på medarbeidersamlinger i bispedømmet. Det er fokus både på dåpsteologi, liturgi, på tilgjengelighet, på hvordan dåpsfamilier blir møtt i ulike sammenhenger. Som majoritetskirke har vi kanskje ikke tatt inn over oss at dåpstradisjonen ikke lenger er sterk nok til at vi suverent kan sette alle premisser. Vi må i langt sterkere grad forholde oss til premisser som vi blir møtt med og vise oss relevant og fleksible uten å miste vårt eget fokus. Samtidig registrerer vi nå at et økende antall konfirmanter blir døpt.

Oppslutningen om valget i 2015 blir viktig med hensyn til kirkens demokrati og dets legitimitet. Valget aktualiserer også sognesammenslåinger. Behovet for samordning av ressursene, tverrfaglig samarbeid og

samarbeid på tvers av menigheter gjør det samme. En gjennomgang av soknestrukturen kan være aktuell ut ifra flere forhold.

Kirka i Nidaros har om lag 45 arbeidsgivere. Vil det være en god ressursutnyttelse på sikt? Med videreføring av dagens finansieringsordning, vil en kommende kommunereform også endre de regionalkirkelige arbeidsgiverenheter radikalt. I møte med de utfordringer kommunereformen stiller oss ovenfor, må vi tenke offensivt og kreativt om hvordan større enheter gir muligheter til bedre samordning både strukturelt og ressursmessig. Samtidig vil det legges til rette for mer tjenlige samhandlingsmønstre mellom kirkenes to arbeidsgiverlinjer. En slik strukturendring vil også gi betydelige omstillingsutfordringer for de lokale kirkestaber – ikke minst kulturelt.

Rekruttering til prestatjeneste spesielt, men kirkelig tjeneste generelt er en stor utfordring. En nasjonal satsning imøteses sammen med regionale tiltak. Alderssammensetningen i presteskaperet medfører at avgangen i tiden framover aktualiserer nytenkning med hensyn til prestens ansvar og oppgaver og hva som kan måtte utføres av andre.

I tillegg til endringene innad i kirken skjer det flere spennende og inspirerende ting i bispedømmet. Preses sin lokalisering til Nidaros trekker til seg stadig flere nasjonale og internasjonale arrangement: Arrangement som setter DnK på kartet. Det lutherske verdensforbund har møte i Nidaros i mai 2015 og i juni 2016 har Kirkenes Verdensråd lagt sitt sentralkomiteemøte hit.

Arbeidet med reformasjonsjubileet i 2017, som gjennom noen år vært et viktig prosjekt i ett av prostiene i bispedømmet, vil nå bli forankret i bispedømmerådet og arbeidet videre med i hele bispedømmet. For kirka er det viktig å bruke jubileet til besinnelse på vår lutherske arv og identitet. Samtidig vil det gi oss en gylden anledning til å skjerpe oss på hva det vil si å være luthers folkekirke i vår tid og kontekst. I en tid preget av multikulturelt tro- og livssynsmangfold, vil trygghet på egen identitet være det beste utgangspunkt for å møte og verdsette dette mangfoldet uten å miste seg selv.

Som alle virksomheter er Nidaros bispedømmeråd avhengig av en økonomi som både er forutsigbar og tilstrekkelig for at det kan leveres på de felt som det forventes av en folkekirke og som er beskrevet ovenfor. Det er grunn til å peke på følgende mørke skyer på den økonomiske horisonten:

- I dag er de økonomiske rammer som stilles til disposisjon så knappe at bispedømmerådet har vedtatt å redusere tre stillinger innenfor presteskaperet.
- For 2015 har KUD satt ett produktivitetskrav om innsparing av 0,6 % av tildelt ramme.
- Lønnsoppgjøret i 2014, med automatiske lønnoppykk etter ansiennitet, betyr ekstraordinære økninger i lønnsutgifter som pr år varierer mellom kr 0.2-0.6 mill.

Dagens økonomiske rammer innebærer at aktiviteten må ned med 3 prestestillinger. I tillegg er det usikkerhet og grunn til bekymring knyttet til de økonomiske rammer som vil bli stilt til disposisjon etter at virksomhetsoverdragelsen er gjennomført i 2017. Det henger sammen både med den totale bevilgning til Den norske kirke fra staten og til hvordan Kirkemøtet vil fordele rammen på de ulike bispedømmer og formål. Dette utfordrer oss til å ha større fokus på egenfinansiering som f. eks. givertjeneste og tilrettelegging for nye elektroniske innsamlingsmåter.

VI Årsregnskapet

Ledelseskommentarer årsregnskapet 2014

Formål

Nidaros bispedømmeråd er et folkevalgt organ som velges etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Hovedoppgaven for bispedømmerådet er regulert i kirkeloven § 23:

«Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.»

Bispedømmerådets ansvars- og myndighetsområde følger forøvrig av andre bestemmelser i kirkeloven og gravferdsloven, eller ved delegasjon av myndighet fra departementet og Kirkemøtet. Viktige oppgaver er av forvaltningsmessig karakter knyttet til prestedtjenesten og forvaltningen av statlige tilskudd.

Bispedømmerådet arbeider på grunnlag av de mål og satsingsområder som vedtas av Kirkemøtet som retningsgivende for Den norske kirke (DnK). Bispedømmerådet skal fremme samarbeid og god kommunikasjon med de frivillige kristelige organisasjonene, mellom kirkens organer og mellom kirke og samfunn. Gjennom plan- og beredskapsarbeid skal bispedømmerådet påse at det foreligger gode rutiner for samarbeid med politi og helsevesen i forbindelse med katastrofer og ulykker.

I relasjon til økonomiregelverket i staten er bispedømmerådet å regne som et ordinært forvaltningsorgan som følger prinsippet om bruttobudsjettering. Årsregnskapet utgjør del VI i årsrapporten til Nidaros bispedømmeråd.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, virksomhets- og økonomiinstruks for bispedømmerådene i DnK og Nidaros bispedømmeråds virksomhets- og økonomiinstruks.

Årsregnskapet gir etter vår vurdering et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2014 hadde bispedømmerådet en samlet disponert tildeling på utgiftssiden på kr 108 854 000 og et inntektskrav på kr 3 851 000 (post 01/02). I tillegg foreligger en belastningsfullmakt fra Kirkerådet (KR) på til sammen kr 36 335 000 til tilskudd på statsbudsjettets post 75 og 77, jfr. bevilgningsrapporteringen, samt note A og B.

Merutgiften på post 01 driftsutgifter ble kr 3 789 105, men etter justering for Diverse inntekter (post 01) og refusjoner (post 16 og 18) har bispedømmerådet en merutgift på kr. 470 138, jfr. bevilgningsrapporteringen og note B.

Utgiftene og inntektene på postene 21/02 er i balanse på kr 2 665 664. Postene er i hovedsak knyttet til eksternt finansierte stillinger.

Bispedømmerådet utbetalt kr 38 389 033 i tilskudd av tildelingen på kr 3 000 000 og belastningsfullmakten på kr 36 335 000. Bispedømmerådet søker Kirkerådet om å overføre mindretutgiften på kr 945 967 (note B) i henhold til KR's brev av 14.10.14.

Det er mottatt refusjon av foreldrepenger og sykepenger på kr 4 271 656. Det er ikke fastsatt inntektskrav i tildelingsbrevet fra departementet. Midlene er anvendt til lønnsutgifter til vikarer bla for å kompensere for fravær som sykmeldinger og permisjoner har medført, jfr utgiftspost 01. På inntektspost 01 er det en mindreinntekt på kr 952 689 i forhold til tildelingen. Inntektene er i hovedsak knyttet til ulike typer refusjoner og tilskudd, bla refusjon av lønn til sekretær for studentprestene, refusjon av lønn for sørsameprest knyttet til oversettelsesarbeid, refusjon av plentilskudd fra OVF og refusjon fra fellesråd for vikarer.

Artskontorrapporteringen viser at rapporterte utgifter til drift og investeringer eksklusiv utbetalinger av tilskudd summerte seg til kr 100 203 506. Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter beløp seg til kr 94 937 135 mot kr 92 514 003 i 2013. Økningen skyldes bla økte utbetalinger til prestskapet. Vakanser og sykemeldinger som har oppstått i stor grad i samme prosti har gjort det nødvendig å hente inn vikarer og tilsette nye tidligere enn vi ellers ville gjort, for å unngå unødig stort arbeidspress på øvrige medarbeidere. Det er tidvis så utfordrende å skaffe vikarer at vi delvis er «prisgitt» vikarenes tilgjengelighet. Det vanskeliggjør budsjettstyringen og har gitt merforbruk. Det er mindreforbruk på beredskapsutbetalinger, men merforbruk på reiseutgifter. Noe merforbruk er også knyttet til håndtering av personalkonflikter også i 2014. I administrasjonen er det mindreforbruk i 2014 knyttet til langtidssykmeldinger og interne omrokninger. Lønnsandelen er på 90,5% i 2014 mot 88,7 i 2013. Det er høyt og gir lite handlingsrom. Andre utbetalinger til drift utgjør kr 13 492 002 i 2014, jfr. note 4. Det er om lag 2 mill kr lavere enn i 2013 og bekrefter presset på handlingsrommet utover lønn. Sett i lys også av den omprioritering som kreves til dekning av presteskapets lønnsutvikling ved overføring til lønnsramme, er dette urovekkende. Bispedømmerrådet prioriterer innenfor det handlingsrom som finnes, å styrke personaltiltak, imøtekomme behovet for vikarer i vakante stillinger og gode rammebetingelser for utøvelse av prostenes lederskap.

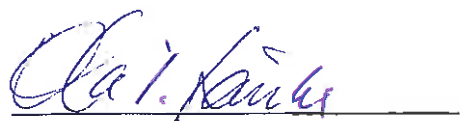
Forvaltning og utbetaling av tilskudd skjer i henhold til regelverk fastsatt av Kirkemøtet. I 2014 utbetalte bispedømmerrådet kr 40 658 665 til menigheter og fellesråd. Dette er hovedsakelig knyttet til fullfinansiering av trosopplæringsreformen.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.14 kr 4 310 629, jfr. note 7. Det meste er skyldig skattetrekk.

Tilleggsopplysninger

Årsregnskapet for bispedømmerrådet revideres og bekreftes av Riksrevisjonen. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert ennå, men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2015. Beretningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men vil bli publisert på våre nettsider når dokumentet er offentlig.

Trondheim, 27/2-15

Ola T. Lånke
Leder Nidaros bispedømmerråd

Gunn Karlsaune
Stiftsdirektør

Vedlegg 1 til årsmelding 2014 for Nidaros Bispedømmeråd Preses i Bispemøtets - virksomhet i Nidaros bispedømme 2014

Menighetsbesøk:

- 03.feb: Besøk hos prestetjenesten ved NTNU
- 04.feb: Besøk hos prestetjenesten Trondheim fengsel
- 02.april: Besøk hos sykehusprestetjenesten ved St. Olav

Ledelsesdialog:

- 6. mars, Domprosten i Nidaros domprosti
- 7. mars: Styringssamtale Nidaros med KUD

Spesielle gudstjenester:

- 02.feb: Gudstjeneste Trondheim fengsel
- 23.feb: Bededagsgudstjeneste, Nidaros domkirke
- 20.april: Høytidsgudstjeneste, påskedag, Nidaros domkirke
- 20.mai: Nasjonal økumenisk gudstjeneste, grunnlovsjubileet 2014, Nidaros domkirke
- 29.juli: Olsokmesse, Nidaros domkirke
- 02.nov: Festivalgudstjeneste orgelfest, Allehelgensmesse, Nidaros domkirke
- 02.nov: Søndagsmesse, Hospitalkirken

Diverse møter, foredrag, arrangementer:

- 13.jan: Møter mellom KUD og BM
- 03.-04. mars: Stiftsdager Nidaros
- 01.april: Møte med prostilaget, Nidaros domprosti
- 21.mai: Bispemøtets seminar "Vor kristne og humanistiske Arv", Erkebispegården
- 13.mai: Vertskap, u.off statsbesøk, Tyskland
- 25.mai: Hilsen, Europäische Dombaummeisterverein, Erkebispegården
- 28.juli: Foredrag Olavsarv, Stiklestad
- 26.-31.juli: Olavsfestdagene Trondheim, diverse.
- 01.sept: Møte m KUF-komiteen på Stortinget, Erkebispegården
- 04.sept: Hilsen til pilegrimer fra Borg, Sundet gård
- 11.sept: Foredrag, HEL-konferansen, Erkebispegården
- 01.des: Møte med proster og fagforening, Erkebispegården
- 02.des: Appell, Landsforeningen mot seksuelle overgrep, Trondheim sentrum
- 09.des: Møte Nidaros bispedømmeråd

Styremøter i NDR

- 24.feb, 22.sept, 15.des

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for Nidaros bispedømmeråd er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

Regnskapet følger kalenderåret

- a) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- b) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som Nidaros bispedømmeråd har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet som bispedømmerådet har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser bispedømmerådet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Artskontorapporteringen

Artskontorapporteringen viser regnskapstall bispedømmerådet har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Bispedømmerådet har en trekkrettighet for

disponible tildelinger på konsernkonto i Norges bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsår 2014

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindregift
0340	Driftsutgifter	01	Driftsutgifter	A,B	104 211 000	108 000 105	-3 789 105
0340	Spesielle driftsutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A,B	1 643 000	2 655 664	-1 012 664
0340	Tilskudd til kirkelige formål	71	Tilskudd	A,B	3 000 000	3 000 000	0
0340	Tilskudd til trosopplæring	75	Tilskudd	B		25 464 033	
0340	Tilskudd til virksomhet i den norske kirke	77	Tilskudd	B		9 925 000	
Sum utgiftsført					108 854 000	149 044 802	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindrentekt (-)
3340	Diverse inntekter	01	Driftsinntekter	A,B	2 208 000	1 255 311	-952 689
3340	Inntekter ved oppdrag	02	Ymse	A,B	1 643 000	2 655 664	1 012 664
3340	Refusjon fødselspenger	16	Refusjon av foreldrepenger	B	0	1 047 233	1 047 233
3340	Refusjon sykepenger	18	Refusjon av sykepenger	B	0	3 224 423	3 224 423
5309	Ymse inntekter	29	Ymse		0	196 833	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift		0	9 949 578	
Sum inntektsført					3 851 000	18 329 043	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet

130 715 760

Kapitalkontoer

60970601	Norges Bank KK/jumbetalinger					7 247 166	
66070602	Norges Bank KK/utbetalinger					-137 844 066	
703881	Endring i mellomværende med statskassen					-118 859	

Sum rapportert

0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (201412)

Konto	Tekst	2015	2014	Endring
6260	Aksjer	0	0	0
703881	Mellomværende med statskassen	-4 310 629	-4 191 769	-118 859

Virksomhet: GD - Nidaros Bispedømmeråd

Note A Forklaring av samlet tildeling			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
0340 01	351 000	103 860 000	104 211 000
0340 21	0	1 643 000	1 643 000
0340 71	0	3 000 000	3 000 000
3340 01	0	2 208 000	2 208 000
3340 21	0	1 643 000	1 643 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift i/y mindre utgift	Utgiftsført av andre i løp av året beløp - fullmakter	Merutgift i/y mindre utgift etter avgitte beløpsfullmakter	Standard refusjoner på artikkelpostene 15-18	Merutgifter til merinntektsfullmakt	Omidsonsering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0340 01		-4 741 794		-4 741 794	4 271 656				-470 138		
0340 21/02		0		0					0		
0340 71		0		0					Ikke aktuell		
0340 75	"kan overføres"	-25 464 033	26 410 000	945 967					945 967	1 211 500	0,44 %
0340 77		-9 925 000	9 925 000	0					Ikke aktuell		

* Maksimale beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de andre to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Nidaros bispedømmeråd har fra Kirkerådet mottatt en belastningsfullmakt på kr. 26.410.000 på kapital/post 0340 75. Bispedømmerådet har bare benyttet kr 25.464.033 av belastningsfullmakten, og har søkt kirkerådet om overføring av de resterende kr 945.967, med ønske om overføring av kr 100.000 til post 01 og kr 845.967 til post 75.

Nidaros bispedømmeråd har fra Kirkerådet også mottatt en belastningsfullmakt på kr 9.925.000 på kapital/post 0340 77. Bispedømmerådet har benyttet hele belastningsfullmakten

Stikkordet «kan overføres»

Virksomhetens belastningsfullmakt på kapital/post 0340 75 er gitt med stikkordet "kan overføres". Inntil 5% av belastningsfullmakten kan søkes overført fra ett år til det neste.

Fullmakt til å bruke standard refusjoner av lønnsutgifter til å overskride utgifter

Virksomheten har brukt lønnsrefusjoner som er rapportert på kapital/post 3340 16 og 3340 18 til å dekke inn merutgifter under driftspostene 0340 01. Lønnsrefusjonene beløper seg samlet til kr 4.271.656, som i sin helhet brukes til å dekke inn årets merutgift.

Mulig overførbart beløp

Bispedømmerådets ubrukte bevilgning på kapital/post 0340 75 beløper seg til kr 945.967. Da dette beløpet er under grensen på 5 % av belastningsfullmakten regnes hele beløpet som mulig overføring til neste budsjettår. Det er ikke aktuelt å overføre midler til neste år fra andre utgiftsposter da det ikke gjenstår midler på postene.

Oppstilling av artskontorrapporteringen for 2014

	Note	201412	201312
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	1 662 195	1 475 992
Salgs- og leieinntekter	1	2 291 780	2 483 129
Andre inntekter	1	0	0
Innbetaling av finansinntekter	1	0	0
Sum inntekter		3 953 975	3 959 121
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	94 937 135	92 514 003
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-4 271 656	-2 900 540
Utbetalt til investeringer	3	0	0
Utbetalt til kjøp av aksjer		0	0
Andre utbetalinger til drift	4	13 492 002	15 401 773
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
Sum utbetalinger		104 157 481	105 015 236
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		100 203 506	101 056 115
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	5	0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	6	40 658 665	30 829 177
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre		40 658 665	30 829 177
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		9 949 578	9 793 003
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m)		196 833	183 897
Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		10 146 412	9 976 900
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		130 715 760	121 908 392
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		201412	01.01.2015
Fordringer (legg til linjer og vis på konto)	7	44 474	51 333
Kasse (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank (legg til linjer og vis på k	7	0	0
Skyldig skattetrekk	7	-3 973 770	-3 600 322
Skyldige offentlige avgifter (legg til linjer og vis på konto)	7	0	0
Annen gjeld (legg til linjer og vis på konto)	7	-381 333	-642 781
Sum mellomværende med statskassen		-4 310 629	-4 191 769

Note I Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet 2014

<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>	201412	201312
Byggesaksgebyr	0	0
Tilsynsavgift elsikkerhet	0	0
Gebyrer / avgift omsetning produksjon sprengstoff første omsetningsledd	0	0
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	40 000	20 000
Tilskudd fra kommunale og fylkeskommunale etater	249 655	639 418
Tilskudd fra organisasjoner og stiftelser	1 372 540	816 574
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1 662 195	1 475 992
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt varer, utenfor avgiftsområdet	57 829	131
Salgsinntekt tjenester, utenfor avgiftsområdet	2 233 951	2 482 998
Sum salgs- og leieinnbetalinger	2 291 780	2 482 998
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet	3 953 975	3 958 990

Note 2 Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn 2014

	201412	201312
<i>Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter</i>		
Lønninger	83 279 636	80 813 762
Arbeidsgiveravgift	9 949 578	9 793 603
Pensjonsutgifter*	0	0
Andre ytelser	1 797 921	1 907 238
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	94 937 135	92 514 003
* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.		
<i>Offentlige refusjoner vedrørende lønn</i>		
Sykepenge og andre refusjoner	4 271 656	2 900 540
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	4 271 656	2 900 540
Antall årsverk:	x	x

Note 3 Utbetalt til investeringer 2014

	201412	201312
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Nasjonaleiendom og kulturminner	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	0
Andre utgiftsførte investeringer (*)	0	0
Sum utbetalt til investeringer	0	0
<i>(*) Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 4 Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter 2014

	201412	201312
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	1 973 637	1 986 341
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	63 525	63 513
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	5 659
Mindre utstyrsanskaffelser	166 072	146 372
Leie av maskiner, inventar og lignende	261 373	177 940
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	1 576 905	3 357 547
Reiser og diett	2 679 271	2 480 495
Øvrige driftsutgifter (*)	6 771 218	7 183 907
Sum andre utbetalinger til drift	13 492 002	15 401 773
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Agiotap	0	0
Andre finansutgifter	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0
<i>(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet</i>		

Note 5 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten 2014

	201412	201312
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Note 6 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten 2014

	201412	201312
Tilskudd til menigheter og fellesråd	40 658 665	30 829 177
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	40 658 665	30 829 177

Note 7 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen 2014

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	201412	201412	Forskjell
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler*	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	7 845	0	7 845
Andre fordringer	44 474	44 474	0
Kasse og bank	0	0	0
Sum	52 319	44 474	7 845
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-4 542	0	-4 542
Skyldig skattetrekk	-3 973 770	-3 973 770	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	5 361	-381 333	386 694
Sum	-3 972 951	-4 355 103	382 152
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Sum	-3 920 632	-4 310 629	389 997

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings-	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balansført egenkapital i selskapet	Balansført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balansført verdi 21.12.2015								0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balansført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet

Vedlegg til
Årsmelding 2014 fra Nidaros bispedømmeråd, Nidaros biskop, Preses

FRA NIDAROS BISKOPS VIRKSOMHET 2014

VIRKSOMHET KNYTTET TIL EGET BISPEDØMME:

Visitaser:

21.-23.01. – Trondheim kirkelige fellesråd
28.01.-02.02. – Tiller menighet i Heimdal prosti
26.-30.03. – Nedre Stjørdal sokn i Stjørdal prosti
07.11.05. – Rennebu, Berkåk og Innset sokn i Gauldal prosti
24.-28.09. – Frøya, Fillan, Hitra, Kvenvær og Sandstad sokn i Orkdal prosti
22.-26.10. – Ørland og Bjugn, Jøssund og Nes sokn i Fosen prosti
25.-27.10.+30.10. – Egge/Steinkjer, Nord-Innherad

Kirkejubileer:

08.06. – Ilen kirke, 125 år
15.06. – Skei kirke, 350 år

Diakonvigslinger:

14.09. – Hilde Ryjord, Stjørdal

Prostemøter:

15.-16.01. – Prostemøte, Trondheim
25.03. – Prostemøte, Trondheim
03.-04.06. – Prostemøte, Trondheim
08.-09.09. – Kurs i endringsledelse, Selbu
16.09. – OU-dag, Trondheim
17.09. – Prostemøte, Trondheim
04.-05.12. – Prostemøte, Trondheim

Ledelsesdialoger med proster:

18.02. – Nærøy prosti
20.02. - Nord-Innherad prosti
21.02. – Sør-Innherad prosti
18.03. – Heimdal prosti
09.04. – Namdal prosti
10.04. – Byåsen prosti
23.04. – Orkdal prosti
25.04. – Gauldal prosti
13.05. – Stjørdal prosti
14.05. – Fosen prosti
05.06. – Strinda prosti

Bispedømmerådsmøter:

14.01.- Møte, Trondheim
27.02. –Møte, Trondheim
20.03. – Møte, Trondheim
15.05. – Møte, Trondheim
13.06. – Møte, Trondheim
18.09. – Møte, Trondheim
21.10. – Møte, Trondheim
09.12. – Møte, Trondheim

Spesielle gudstjenester:

12.01. – St. Olavs hospital, Trondheim
06.02. – Samefolkets dag, gudstjeneste i Nidaros domkirke
19.02. – Forbondemesse, Røros
17.05. – Radiooverført gudstjeneste, Nidaros domkirke
18.05. – Gudstjeneste med innvielse av Steinmeyerorgelet, Nidaros domkirke
02.07. – «Ut i havet»-festivalen, gudstjeneste og «samtale» i festivalarena Mausund, Frøya
03.08. – Avskjedsgudstjeneste sørsameprest Bierna Bientie
07.09. – Åpningsgudstjeneste, Sverresborg kirkesenter
23.11. – Avskjedsgudstjeneste prost Inge Torset
30.11. - Lysmesse i Beitstad kirke
24.12. – Gudstjeneste i Hospitalskirken
24.12. – Gudstjeneste i Vår Frue kirke
25.12. – Høytidsgudstjeneste i Nidaros domkirke

Prostilagsmøter:

03.01. - Domprostiet

Kontaktmøter med fagforeninger:

07.02. – Kontaktmøte, Trondheim
21.03. – Kontaktmøte, Trondheim
11.06. – Kontaktmøte, Trondheim
01.10. – Kontaktmøte, Trondheim
01.12. – Møte med fagforeninger og proster

RAMU:

07.02. – Møte, Trondheim
29.04 - Møte, Trondheim
11.12. – Møte, Trondheim

REU:

10.06. – Møte, Trondheim
21.11. – Møte, Trondheim

Andre medarbeidersamlinger:

14.01. – Nyttårmottakelse, Trondheim
03.-04.03. – Stiftsdager, Trondheim

- 22.04. – Møte med kateketene, Trondheim
- 29.04. – Nytilsattedag
- 06.06. – Møte med diakonene, Trondheim
- 02.-03.10. – Stabssamling for bispedømmekontoransatte
- 08.10. – Nytilsattedag
- 27.31.10. – Etterutdanningsuke for prester

Pilegrimsarbeid:

- 28.07. - Mottak av kystpilegrimer fra Stavanger og nordover
- 28.07. – Mottak av kystpilegrimer fra Bodø og sørover
- 06.09. – Mottak av pilegrimer fra Borg bispedømme, Nidaros domkirke

Nordisk samarbeid

- 18.-20.08. - Midt-Nordenmøte, Härnösand

Veien til prestatjeneste:

- 16.-22.06. – VTP, Møre

Andre samlinger utdanningsinstitusjoner/studenter:

- 20.01. – Møte med MF, administrasjon og studenter, Oslo
- 07.02. – Kristen Videregående skole Trøndelag, Tiller
- 25.02. – Møte med Dronning Maud om kirkelig utdanning i Midt-Norge
- 05.03. – Møte med HINT om kirkelig utdanning i Midt-Norge
- 28.04. – Møte med studenter og ledelse, TF Oslo
- 02.12. – Møte med prestestudenter, Oslo

Møte med Kultur- og kirkedepartementet:

- 07.03. – Styringsdialog, Oslo
- 21.03. – Informasjonsmøte: Forvaltningsreformen, Trondheim

Grunnlovsjubileet:

- 26.01. - «Et stykke grunnlov» forestilling i Olavshallen v/videregående skoler i Trondheim
- 23.02. – Bededagsgudstjeneste Nidarosdomen
- 02.03. – Gudstjeneste i Klæbu
- 06.03. – Gunnerusforelesning, Katedralskolen (Grunnloven i Norge og Danmark)
- 20.-21.05. – Økumenisk grunnlovs-gudstjeneste og bispemøtets seminar, Trondheim

Olsokarrangementer:

- 25.07. – Åpning Olsokdager og Spel, Stiklestad
- 26.07. – Åpning Olsok, Trondheim
- 27.07. – Gudstjeneste og åpning av pilegrimsveg, Frosta/Tautra
- 28.07. – Olavsvaka, Nidaros domkirke
- 29.07. – Olsokhøymesse og grunnlovsseminar, Stiklestad
- 31.07. - SFO-dag, Olavsfestdagene
- 01.08. – Pilegrimsvandring for barn, Trondheim
- 01.08. – Samtale i Domen med Boine og Bientie

Økumenikk:

- 25.01. – Møte/seminar med dialoggruppa kristne/muslimere, Trondheim
- 07.10. – Religionsdialog/grunnlovsseminar, Trondheim

Diverse møter og arrangementer:

- 02.01. – Sør-Trøndelag fylke, Lian, Trondheim
- 02.01. – Hellig Tre Kongers-fest, Stjørdal
- 10.01. – Nyttårskonsert Adressa
- 26.01. – Vigsling av katolsk pater Egil Mogstad i Nidarosdomen
- 28.01. – St. Olav kirkeakademi, Trondheim
- 25.-26.02. – Besøk i Flatanger i forbindelse med brannen
- 05.03. – Misjonsfest, Levanger
- 13.-14.03. – Vinterfeststspillene, Røros (besøk av dronning Sonja)
- 19.03. – Møte med direktør OVF
- 22.-23.03. – Ungdomsting, Frosta
- 04.06. – Seminar i Vår Frue arr. av Kirkens bymisjon og Nidaros domkirke og Vår Frue menighet
- 05.06. – Møte i Selskabet Harmonien, Trondheim
- 09.06. Temadag arr. av Idrettsforbundet, Trondheim
- 10.06. – Møte med Kirkevergelaget, Trondheim
- 14.06. – Åpning Nattmannshuset, Sverresborg museum
- 01.09. – Møte med Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, Trondheim
- 03.-04.09. – Møte med kirke- og kommunalt ansatte i Lierne og Røyrvik
- 18.09. – Møte: Storbyforum, Trondheim
- 29.-30.09. – Mikkelmesskonferanse, Trondheim
- 29.09. – KN: TV-aksjonen, Lademoen
- 17.-20.10. Markering av Olav Den Helliges dåp, Rouen
- 30.10. – Fakkeltog
- 17.11. – 71-årsmarkering for Wærdalgruppen – motstandsgruppe under 2. verdenskrig, Trondheim
- 18.11. – Møte med kommune og kirkeansatte i Fosen prosti om kirke/skole-samarbeid
- 24.11. – Møte med ansatte og menighetsråd i Tempe og Bratsberg
- 28.-29.11. – Salmeboka minutt for minutt, Vår Frue kirke
- 01.12. – Folkemøte: «Byåsen i framtida»
- 03.12. – Prestepensjonister i Bispegården
- 05.12. – Møte i Kristelig legeförening, Trondheim
- 16.12. – Formiddagstreff på Tiller helse- og velferdssenter
- 17.12. – Adventsmøte Rotary, Trondheim
- 31.12. – NRK – samtale om jula

HELHETSKIRKELIG VIRKSOMHET

Bispemøter

10.-14.02. – Møte, Oslo
22.-23.05. – Møte, Trondheim
01.09. – Møte, Gardermoen
13.-17.10. – Møte, Oslo

Kirkemøte

03.-08.04. – Møte i Kristiansand

Det norske Bibelselskap:

05.02. – Styremøte, Oslo
19.03. – AU, Oslo
02.04. – Styremøte, Oslo
26.05. – Representantskapsmøte, Oslo
12.06. – Styremøte, Oslo
10.09. – AU, Oslo
23.09. – Styremøte, Oslo
19.11. – AU, Oslo
02.12. – Styremøte, Oslo

Sentralt arbeidsmiljøutvalg (SAMU)

28.05. – Møte, Oslo
19.09. – Møte, Oslo

Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg

03.02. – Møte, Oslo
27.05. – Møte, Oslo

Sørsamisk oversettelsesutvalg:

04.02. – Møte, Oslo

Diverse:

24.04. – Reformasjonsjubileet, møte Ørland
30.07. – Reformasjonsjubileet: Møte med ordføreren i Wittenberg, Trondheim
11.-12.09.- HEL-konferanse, Trondheim
21.09. – Vigsling av Tunsberg biskop
10.12. – Seminar om samisk teologi, Oslo
12.12. – Vigsling av biskop i Härnösand, Uppsala

Styreverv etc. Tor Singaas:

Nidaros bispedømme:

- Medlem av Kirkerådets Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg (oppnevnt av Bispemøtet for perioden 2012-2015)
- Rådet for Stiklestad Nasjonale kultursenter
- Medlem av Representantskapsrådet for Nidaros Pilegrimsgård
- Asylselskapet

Nasjonalt:

- Medlem av styret for Det norske Bibelselskap (fra våren 2009)
- Leder av styret for Det norske Bibelselskap (fra juni 2012)
- Medlem av Sentralt arbeidsmiljøutvalg, SAMU (fra våren 2011)

Internasjonalt:

- Medlem av styret for Gardar Foundation Grønland (fra desember 2008)

VEDLEGG TIL

Årsmelding 2014 fra Nidaros bispedømmeråd, Nidaros biskop og preses

Endringer i bemanningen

Prester som begynte:

Rune Mahlum, sokneprest i Sør-Innherad prosti med Levanger, Ytterøy og Okkenhaug sokn som tjenestested

Ottar Strand, sokneprest i Nord-Innherad prosti med Inderøy, Røra, Sandvollan og Mosvik sokn som tjenestested

Claes Blom Mørch, sokneprest i Namdal prosti med Høylandet, Ranem og Skage sokn som tjenestested

Einar Bondevik, prest i sørsamisk område

Ole Thomas Reiten, kapellan i Fosen prosti med Bjugn og Ørland sokn som tjenestested

Prester som flyttet/endret stilling innen bispedømmet:

Wiebke H Hummelgård, fra sokneprest Orkdal prosti med Frøya sokn som tjenestested til kapellan i Strinda prosti med Ranheim og Charlottenlund sokn som tjenestested

Prester som sluttet:

Margaretha Hagelberg, sokneprest i Namdal prosti med Nordli og Sørli sokn som tjenestested

Reidun Woie Kleveland, kapellan i Strinda prosti med Strindheim sokn som tjenestested

Ingvild K Hammernes, kapellan i Heimdal prosti med Tiller sokn som tjenestested

Bodil Schmidt, sokneprest i Namdal prosti med Namsskogan og Røyrvik sokn som tjenestested

Jesper Johnsen, sokneprest i Sør-Innherad prosti med Markabygd og Levanger sokn som tjenestested

Bierna Bientie, prest i sørsamisk område

Andreas Grossmann, sokneprest i Orkdal prosti med Sandstad, Fillan og Hitra sokn som tjenestested

Thomas Kristensen, sokneprest i Stjørdal prosti med Selbu og Tydal sokn som tjenestested

Anne Beate Leivann, sokneprest i Nord-Innherad prosti med Egge og Steinkjer sokn som tjenestested

